

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно
Советдэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 15 (8237)

ЯНВАРИН

18

ПЯТНИЦА

1957 он

Сэв 20 мүнгэн.

Шухала кампани

Зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэл—1956 оной хүдөө ажыхын жэл дүүрэгж, колхоз бүхэн жэлэйнгээ дүн согсолжо, хамтынгаа суглаанда бэлдхэжэ байхай. Тарянажалаа, малажалаа хүгжөөх талаар колхозууднай урда жэлэйхидэ оробол яһала һайн амжалтануудые Коммунистическэ партиингаа хүтэлбэри доро туйлаа. Адуу малай ашаг шэмэ нилээдгүй дээшлэжэ, хүдөө ажыхын культурануудай бараг һайн ургаса абтаһан байна. Тэрэнь ашаар гүрэндэ хүдөө ажыхын продуктууд урда жэлэйхидэ һураггүй эхээр тушаагдаа, колхознигуудай ажалта удэртэ элбэг баян олзо доход хубаагдаха болоно.

Манайһе республикын колхозууд нийтингээ ажыхе бэхжүүлэхэ, хүдөө ажыхын продуктуудые абаха талаар үнгэрһэн жэлдэ зарим тэды амжалта туйлаа. Гүрэндөө хүдөө ажыхын продуктуудые тушааха уялгаа амжалтатгайгаар дүүргэжэ, жэлэй туршада миллион, миллионһоо дээш түхэрһэй мүнгэн олзо доход олоһон, ажалта үдэр бүрүндэ хоёр—гурбан килограмм ороһоо тарья, гурба—дүрбан түхэрһэй бага бэшэ мүнгэ болон бусад продуктуудые хубаадаг болоһон колхозууднай жэлһээ жэл бүри олоһорно.

Энэй ашаар колхозуудай ажыхе саашадан хурдан түргэнөөр хүгжөөх, колхознигуудай һуудал байдалые улам һайжаруулаха арга нүхээсэл һайн болоно. Тэд энэ олзо долодо хүсэд һайнаар хэрэглэхэ, тэрэнээ зүбөөр хубааха хэрэгтэй.

Жэлэй дүн гаргалга, тэрэни хамтын суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэлгэ угаа ехэ улашанартай. Илангаа мүнөө жэл энэ шухала кампани урда жэлүүдһэн тон илгаатай оршон байдалда үнгэрэхэ юм. Юуб гэхэдэ, олонхи колхозууд үнгэрһэн жэлдэ түрүүшынхэ һара бүри колхознигуудта мүнгэн аван хубаадаг болоһон, артелиингээ Уставта хубилалта оруулаһан байна. Мүн колхознигуудай ажалта үдэртэ нэмэлтэ түлбэри колхоз бүхэндэ ондо ондоогоор тодорхойлогдоһон байха юм.

Гэбшэе, республикын колхозуудта жэлэй дүн гаргалгада, тэрэни шалгалтын комиссин зүгһөө һинан шалгалгада, тоосоото ба тоосоотонггалтын суглаанда бэлдхэлгэдэ дутагдалнууд, алдуу энцүүдүүд яһала бии.

Прибайкальска, Мухаршэбэри, Заиграйн, Хэжэнгийн болон бусад хэдэн аймагуудай зарим колхозуудта нийтын зөөри хогшол бүридхэн шалгаханда хэды шэнээн мүнгэтэй байһанаа, тэрэнэй гаргаша тодорхойлоодо урда жэлэйхидэ адли бодото дээрнэ шалгажа зүүсгүй, колхоздо үрхтэй хүнүүдэй, эмхи зургаануудай үрине нэхэжэ хүсэд абаагүй байха юм.

Энэ ушарта колхозуудай шалгалтын комиссинууд ямаршэ бодото хэмжээ абаагүй байшоо. Юрэнхи дээрээ республикын колхозуудта шалгалтын комиссинууд хангалтагүйгөөр хүдэлнэ. 1956 оной туршада хэдгээ ёһотой шалгалтынгаа миңл 30 процентын хэһэн, тингэбшэе, тэрэнэйнгээ дүүргэлтэе хүсэд хиналтада абажа, тэндэ то-

доруулагданан дутагдалые усалдаха талаар эрид хэмжээ абажа шадлаагүй байна. Ушар тимһэнэ зарим нэгэн колхозуудта нийтын зөөрине үбэршэлэхэ, үрхэ мунайдаха ябадал үзэгдэнэ. Жэшэе, Хэжэнгийн аймагай Сталиний нэрэмжэтэ, Ахын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ болон бусад зарим колхозуудай хүтэлбэригшэд шалгалтын комиссин болон МТС-үүдэй инструктор-бухгалтернуудай муугаар хүдэлһэн дээрһэнэ, нийтын зөөрида дураараа орожо, ехэһэн үбэршэлгэ, үрилтэ хэһэн байна бшуу.

Колхозуудай тоосоото болон тоосоото-һунгалтын суглаанууд угаа ехэ политическэ удхашанартай кампани мүн. Тимһэнэ аймагуудай партийна, советскэ органууд энэ хэрэгтэ бүхэ эдэбхитэдэ, хүдөө ажыхын мэргэжэлтэды элсүүлэхэ, жэлэй тоосоо табиха байха үедэ колхозуудай ажыхе бүхэ талаһаан тодорхойлон сэгнэхэ ёһотой.

Колхозой түрүүлгшэ бүхэн өөрингөө тоосоото элидхэл соогоо миңл тоо баримтануудые харуулаад хизаарлаха бэшэ, харин артелиингээ ажыхын бүхэ һалбаринуудай бодото байдалые дэлгэн харуулаха, тэндэхи угаа ехэ арга боломжонуудай хэр зэргээр ашаглагдаха байһанай, ямар арга замаар энэ жэлдэ ашаглагдаха байһыень эли тодоор хэлэжэ үгэхэ уялгаатай. Түрүүлгшын элидхэл соо колхозой правленийн хүдэлмэри, правленийн гэшүүн бүхэнэй, мүн хүтэлбэрилхы бусад хүнүүдэй ажал шүүмжэлэл ба өөргөө шүүмжэлхэ ёһоор харуулагдаха зэргэтэй. Гадна, колхозой ажал хойшо татадаг, залуу хүнүүдые олонийтын урда элишэлэн эшэхэ хэрэгтэй. Малай үбэлжэлгэ, хабарай тарилгада бэлдхэл болон бусад шухала ажал тушаа элидхэлшэ анхаралаа ехээр табиха ёһотой.

Партийна, советскэ организацинууд колхозуудта мүнгэн болон натуральна олзо доходо зүбөөр хубаагдаа онсо анхаралаа табиха ёһотой. Тинхэ зуураа, 1957 оной түрүүшын һарануудта колхознигуудта аван болгон үгтэхэ тусхай фонд үнгэрһэн жэлэй олзо доходһоо байгуулаха шухала. Колхоздо үрхтэй байһан эмхи зургаануудай, хүнүүдэй үри шэрне хамтын суглаан болотор бүрмүһэн нэхэжэ абаха хэрэгтэй.

Һайнаар ажаллаһан колхознигуудта үгтэхэ нэмэлтэ түлбэри тоологдожо, дари үгтэхэ, шэнэ жэлдэхи ажалтай нормо болон ажалта үдэр гаргалгаша гурим һайса харагдаха зэргэтэй.

Жэлэй тоосооо түргэнөөр, һайн шанартайгаар гаргахын түлөө колхозуудай бухгалтернуудта тухалхыень аймагай эмхи зургаануудһаа мэргэжэлтэй бэрхэ хүнүүдые нүхээ гээхэ шухала.

Тоосоото ба тоосоотонггалтын суглаае колхоз бүхэндэ эмхитэй һайнаар, шүүмжэлэл ба өөргөө шүүмжэлгын оршон байдалда, бүхэ колхознигуудай эдэбхитэй хубаадалгатайгаар үнгэрэхэ гэншэ партиин айкомундай, аймгүйсэдкомундай, МТС-үүдэй, колхозуудай правлени болон партийна эхин организацинуудай шухалын шухала зорилго мүн.



Мурманска область. СССР-эй Наукануудай академин Кольско филиалай полирино-альпийска ботаническа сад Кировск городто бии юм. Эндэ бии болгоһон, хүйтэндэ хүдэлгэгүй ургамалууд Заполяриин городуудта хэрэглэхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: лаборант А. А. Юсупова ботаническа сад соо сэгсгүүдые хаража байна. ТАСС-эй фотохронико.

К. Е. Ворошилов Алма-Атинска районы колхозууд болон совхозуудар ябаба

АЛМА-АТА, январин 15. (ТАСС). СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Түрүүлгшэ нүхэр К. Е. Ворошилов мүнөөдөр үглөөгүүр Алма-Атинска районы «Луч Востока» гэжэ колхоздо ошоно эрээ. Казахска ССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Түрүүлгшэ Ж. А. Ташенев, Казахстанай КП-гэй ЦК-гэй секретарь Ф. К. Карибжанов болон партиин Алма-Атын обкомой секретарь Р. И. Ильяшев гэгшэд К. Е. Ворошиловтай суг ябалсаа.

Тус колхоз Казахстанай түрүү колхозуудай нэгэн юм. Энэ колхоз олон һалбаритэй ажахитай. Колхозой мүнгэн олзо доходоны 1956 ондо 25 миллион түхэриг хүрөө. Орловско хатарша үүлтэрэй моридай фермые, шэнэ гахайн фермын барилгые, овошной комбинатые К. Е. Ворошилов хараба. Мүн дальбараануудые батареинэ арга хэрэглэн гаргадаг фермые К. Е. Ворошилов ошоно хараа.

Үндэр наһатй болоһон, 200 гаран колхознигые һаяхан баяр ёһолодой байдалда амаралтада гаргаабди, тэдэ пенси абаха болоо гэжэ К. Е. Ворошиловтай хөөрэлдэхэдөө колхозой гэшүүд хэлэбэ.

Мордохынгоо урда тээ К. Е. Ворошилов иигэжэ хэлэбэ: —Ехэ ажахитай зон байнат, олзо дохотнайшые бага бэшэ гэшэ. Ажахынгаа бүхэ һалбаринуудые ехээр хүгжөөхэ ёһотой. Энэһэн гүрэндышэ дэмжэлтэ болохо, таанад, колхознигуудташые туһа болохо байна.

«Луч Востока» колхозһоо гадна, Калининэй нэрэмжэтэ хүдөө ажыхын артельдэ, мүн Мичуриной нэрэмжэтэ колхоздо К. Е. Ворошилов ошоһон байна.

Үдэшлэн К. Е. Ворошилов Казахстанай КП-гэй ЦК-гэй секретарь Ф. К. Карибжановтай, партиин Алма-Атинска обкомой секретарь Р. И. Ильяшевтай хамта январин 16-най үглөөгүүр Каскеленскэ тарянажалай совхоздо эрээ. Энэ совхоз хоёр жэлэй саада тээ шэнэ ба боро газар дээрэ байгуулагданан юм. Каскеленск гэжэ голы эрэдэ хүгжэн байһан томо тосхой ажалшад хүндэтэ айлшание халуунаар хүлээн абаба.

Нүхэр Ворошилов энэ совхозой хүдэлмэришэдэй байдаг гэр байраар ябаба. Мүн совхозой һунэй-товарна фермэ, тугалай байра, забарилгын саг зуурин мастерской гэжэ мэтгын газаруудтай танилсаба. Нүхэр К. Е. Ворошилов шэнэ газар дээрэ байгуулагданан тосхой ажалшадта амар мэндэ байхыень, амжалта туйлахыень хүсэбэ. Алма-Ата бусаха замдаа нүхэр Ворошилов Каскеленскэ МТС-тэ орожо, хүдэлмэришэдэ болон мэргэжэлтэдэй халуунаар золголдобо. Алма-Атада бусажа эрэдэ нүхэр К. Е. Ворошилов Казахстанай Наукануудай академин научно-шэнжэлэлгын геологическа музейе хараба.

Ташкентскэ текстильнэ комбинатда олон мянган хүн зоной хабардалгатай митинг болобо

Советскэ Узбекистанай городууд болон хүдөө ногагуудар олон мянган хүн зоной хабардалгатайгаар, баяр баясхангай оршон байдалда митинг, суглаанууд боложо байна.

Республикын томохон предприятинуудай нэгэн болохо Ташкентскэ текстильнэ комбинатда 5 мянган хүн зоной хабардалгатайгаар ехэ митинг болобо. Тэндэ суглаагдашад КПСС-эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. С. Хрущевые халуунаар угтаба. Н. С. Хрущевтой хамта Узбекистанай КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. А. Мухитдинов, Республикын Министрнүүдэй Советдэй түрүүлгшэ С. К. Камалов, Узбекскэ ССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй түрүүлгшэ Ш. Р. Рашидов, республикын партийна, советскэ органуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилгшэд ябалсаба. Мүн тэндэ хүдөө ажыхын түрүүлгшэй сьездэ хабардагшад, ахадүү республикануудһаа ерһэн айлашад байлсаба.

Комбинатда партийна комитетдэй секретарь нүхэр А. К. Сергеева митингые нээбэ. Комбинатда суута хүдэлмэришэн Нури Максумовата тэрэ үгэ үгэбэ. Республикые Ленинэй орденуор шагнаһангай дашарамдуулан нүхэр Максумова парти, правительствода гүнээгы баясхан хүргэнэ.

—Ехэ орондоо һайн шанартай эд буд бүри ехээр үгэхын түлөө эсшэ сусаһагүйгөөр оролдохобди, — гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Ниидэ хэлгэ фабрикын инженер К. П. Стрельцов үгэ хэлэхэ зуураа, манай буд нэхгшэд парти, правительствын ямаршэ даалгарины дүүргэхээр, зургаадахи табанжэлэй түсбөи амжалтатгайгаар бэлүүлхэ хэрэгтэ өөһынгөө хубитые оруулалсахаар бэлэн байна гэжэ бүгдэн үмэнһөө мэдүүлбэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитетдэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. С. Хрущевто үгэ үгтэбэ. Комбинатда олон мянган хүдэлмэришэд тэрэни халуунаар угтаа. —Узбекскэ ССР-ые Ленинэй орденуор шагнаһангай дашарамдуулан КПСС-эй Центральна Комитетдэй ба Советскэ Правительствын үмэнһөө Таанадые халуунаар

амаршалхыемни зүбшөөрйт, — гэжэ нүхэр Хрущев хэлэнэ. Саашадан өөрингөө үгэ соо нүхэр Хрущев энэ үнгэрһэн жэлэй дүнгүд тухай, мүн КПСС-эй ЦК-гэй декабрьска Пленумэй табилан эсрилгонууд тухай тогтожо хэлэбэ.

—Үнгэрһэн жэлдэ тарянажалые хүгжөөхэ талаар манай ороной ажалшад амжалта туйлаа. Шэнэ ба боро газар элдүүлһэнэй ашаар гүрэмнай нэгэ миллиард пүүдһээ ехэ ороһоо тарья 1955 онойһиоо үлүү ехээр абтаһан байна. Хоёр жэлэй туршада манай ороной совхозууд, МТС-үүд болон колхозууд 35 миллион гектар шэнэ ба боро газар элдүүлһэн байна. Гэбшэе, туйлаһан амжалтаараа билэнэр ханаага амарха ёһогүйбди. Хүдөө ажыхе болон тэрэ тоодо малажалые дэбжээхэ үндэһэ һуури болохо — тарянажалые дам саашадан хүгжөөхэ шухала байна, — гэжэ нүхэр Хрущев тэмдэглэнэ.

Үнгэрһэн жэлдэ манай ороной колхозууд болон совхозуудта һу һаалага нилээд дээшлээ. Тэрэнэй ашаар хото хүдөөгэй хүн зонине һу, тоһоор хангалта һайжарһан байна. Гэбшэе, Узбекскэ ССР, мүн Дунда Азин бусадшые республиканууд малажалые хүгжөөлгөөр үшөөл гэгэжэ ябана. — Узбекстанда нэгэ үнээн — гэжэ тэрэ хэлэнэ — 780 литр һу жэлдэ үгэнэ. Зүгөөр Нүхэр Генералуудай хүтэлбэрилгэ Муска шадарай колхоздо нэгэ үнээн жэлдэ таба мянган литрһээ үлүү ехэ һу үгэнэ бшуу. Тимэ болохоороо нэгэ үнээн Узбекистанай 7 үнээдһээ доошо бэшэ һу үгэнэ ха юм.

Мүн өөрингөө үгэ соо нүхэр Хрущев профсоюзна хүдэлмэришэд ехэһэн дутагдалнууд тухай тогтожо хэлэбэ. Урдан үйлдэбрийн зүблөөнүүд ехэ үүргэтэй байгаа. Мүнөө, үнгэрхэдөө зарим директорнууд үйлдэбрийн зүблөөнүүдтэ ерэхэшые болишонхой. Гэхэтэй хамта, имэ зүблөөнүүд үйлдэбрийе һайжаруулаха, коллективэй урда табигданан зорилгонуудые шиндхэхэ хэрэгтэ угаа ехэ үүргэтэй байна. Харыт, танай коллектив юун ехэ гэшэб. Ганса директор, тэрэнэй туһалагшанар олонийтын эдэбхитэдэй хабардалгагүйгөөр имэ томо

предприятине эрхилжэ шалаха аал? Угы ха юм. Саашан, нүхэр Хрущев гэр байрын барилга тухай, промышленносьи болон хүдөө ажыхе хүтэлбэрилгые һайжаруулаха тухай тогтожо хэлэбэ.

Өөрингөө үгын түгэхэлдэ нүхэр Н. С. Хрущев уласхоорондын байдал тухай хэлэбэ. Советскэ правительстводо бүхэ дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалха хэрэгтэй түлөө саг үргэлжэ тэмсэнэ, тэмсэжэшые байна. Советскэ Союз өөһынгөө эбсэгтэ хүсэнүүдые хороогоо, атомна болон водородно эбсэгүүдые хорихо болон бусадшые хэмжээ-йбуулгануудые манай правительстводо дурдаһана. Зүгөөр империалистическэ гүрэнүүд, нэн түрүүндэ Америкын Холбоото Штатууд эдэ программануудые абаха дуратгүй байна. Хэтэрхэдэ, тэднээр ганн галзуугаар буу эбсэг түхээржэ эхилнэ.

Иимһээ бидэнэр һэрэмжэтэй байха ба өөһынгөө эбсэгтэ хүсэнүүдые бэхжүүлхэ ёһотойбди. Гэхэ зуура, Советскэ правительстводо саашадашые эб найрамдалые хамгаалха хараа бололоо эрид шууд ябуулаха байна. Юуб гэхэдэ, энэ политика халаа манай арадуудай, мүн бүхэ хүн түрэлтэй һанал эрмэлзэлгэтэй тааралдана ха юм.

Өөрингөө үгы нүхэр Хрущев иигэжэ дүүргэнэ: — Узбекскэ Советскэ Социалистическэ Республика мандаха болтогой!

— Советскэ Союзай алдарта хүдэлмэришэн анги, тэрэнэй олон тоото отрядуудай нэгэн болохо — текстильнэ промышленносьин эрэтгэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд мандаха болтогой!

— Батарлиг советскэ ард мандаха болтогой!

— Манай Агууехэ Коммунистическэ парти мандаха болтогой! Нүхэр Хрущевтой эдэ үгэнүүдые митингдэ хабардагшад нэрмэе ба үни удаан алба ташалгаар угтана. СССР-эй арадуудай эблэршэгүй хани барисана, манай агууехэ Советскэ Эхэ орон, Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой гэгэн юрөөл үгэнүүд дуулдана.

Н. С. Хрущев Ташкентһээ мордобо

ТАШКЕНТ, январин 15. (ТАСС). Узбекскэ ССР-ые Ленинэй орденуор шагнаһангай дашарамдуулан болон һайнлэртэ, мүн республикын хүдөө ажыхын түрүүлгшэй сьездын хүдэлмэришэд хабардалсаһанайнгаа һүүлэр КПСС-эй

ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. С. Хрущев мүнөөдөр үглөөгүүр Ташкентһээ Фрунзе хото мордобо. Нүхэр Н. С. Хрущевые УзССР-эй КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. А. Мухитдинов, УзССР-эй Министрнүүдэй Советдэй

түрүүлгшэ С. К. Камалов, Узбекскэ ССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй түрүүлгшэ Ш. Р. Рашидов болон республикын партийна, советскэ органуудай хүтэлбэрилгшэд үдэшбэ.

Нүхэр Н. С. Хрущев Фрунзедэ ерэбэ

ФРУНЗЕ, январин 15. (ТАСС). Мүнөөдөр Киргизинн столицада КПСС-эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. С. Хрущев ерэбэ. Фрунзенскэ аэродром дээрэ город хэдэн мянган ажалшад, мүн город шадарай колхозуудһаа ерһэн колхознигууд сугларанхай байба.

Нүхэр Хрущевые Киргизинн компартиин ЦК-гэй бюрогой гэшүүд М. Абдыкулов, К. Дикамбаев, К. Кондучалова, Т. Кулатов, В. Н. Остапник, А. Суеркулов, В. Н. Чуркин, республикын министрнүүд, ССР Союзай болон Киргизскэ ССР-эй

Верховно Советуудай депутатууд, Фрунзе городой партийна, советскэ организацинуудай түлөөлгшэд угтаба.

Нүхэр Хрущевтой хамта Киргизинн компартиин ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь И. Р. Разаков ерэлсэ.

Киргизинн столицада олон мянган хүн зоной хабардалгатай митинг болобо

ФРУНЗЕ, январин 15. (ТАСС). Үдэшлэн советскэ Киргизинн столицын газар бүхэнһөө «Спартак» гэжэ стадион шлгэн ажалшад олон тоото колононууд субажа эхилнэ. Тэндэ хүдөө ажыхын машина бүтээгшэд, эд бүд нэхгшэд, оёлошуд, эрдэмтэд, студентнүүд ябалсана. Мүн Фрунзенскэ областин районуудһаа колхознигууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилгшэд олон тоото машинануудта һуунхай стадион тээшэ ошоно.

Республикые Ленинэй орденуор шагнаһанда зорюулагданан олон мянган хүн зоной хабардалгатай митингые Киргизскэ ССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй түрүүлгшэ нүхэр Кулатов нээбэ. Тэрэ КПСС-эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. С. Хрущевто үгэ үгэбэ. Митингдэ хабардагшад Н. С. Хрущевые халуунаар угтаба.

Ленинэй орденуор Киргизскэ ССР-ые шагнаһангай дашарамдуулан республикын ажалшадые халуунаар амаршалаад, нүхэр Хрущев коммунизм байгуулаха хэрэгтэ

шэнэ амжалта туйлахыень киргизскэ ардта хүсэбэ. Нүхэр Хрущев өөрингөө үгэ соо Советскэ Союзай уласхоорондын байдал тухай, экономикые хүгжөөн дэбжээхэ талаар зайлашагүй зорилгонууд ба ажалшадтай ажана байдалые һайжаруулаха тухай асуудалнуудта тогтожо хэлэбэ.

Митингдэ хабардагшад СССР-эй Верховно Советдэй Президиумдэ, ССР Союзай Министрнүүдэй Советдэ, КПСС-эй ЦК-да амаршалхыен бэшгэ баяр баясхангай оршон байдалда баталан абаба.

Эб найрамдал хамгаалха советскэ комитетдэ

Хиросима болон Нагасакы городууд атомна бомбын хаягдахад гэмтһэн зондо туһаламжа үзүүлхын тулада СССР-эй эб найрамдалтай тала баригшадэй зүгһөө эб найрамдал хамгаалха советскэ комитет 80 мянган түхэриг эльгэбэ. Эб найрамдал хамгаалха советскэ комитет тэдэ зондо хоёрдохё нимэ туһаламжа үзүүлбэ гэжэ хэлэлдэ мэдээсгэлээ һэн.

Атомна болон водородно эбсэг хэрэглэхэ ябадалда эсэргүүсэн тэмсэхэ японско советдэй генерална секретарь профессор Каору Ясуи эб найрамдал хамгаалха советскэ комитетдэ һаяхан телеграмма эльгэбэ. Японой Хиросима болон Нагасакы гэжэ городууд дээрэ амери-

болон водородно эбсэгые дары түргэн оглоһон хорюулхын түлөө атомна эбсэгһээ хохидогшод Япондо эдэбхитэйгээр тэмсэнэ гэжэ телеграмма соо хэлэгдэнэ.

Телеграммын түгэхэлдэ иигэжэ хэлэгдэнэ: «Япон-советскэ хамтын декларациянын баталагданан ашаар танай орон Япон хоёрой хоорондо дайтай байдал болуулагдажа, дипломатическа харилсаанай һэрэгдэндэ бидэнэр ехэ байртай байһабди. Иигэжэ, Япон СССР хоёрой хани барисанай хэзээ хэзээнэйхидэ һайн болохо байһанин дамжаагүй. Энэ ушар бүхэ дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал тогтожо хэрэгтэ ехэ туһа нэмэри болоо».

Литература болон искусствын талаар Ленинскэ шангуудые олгохо комитетдэ

Литература болон искусствын талаар Ленинскэ шангуудые олгохо комитетдэй сесси январин 15-да нээгдэжэ, пленарна заседанин болоно. Ленинскэ шангуудые олгохоор дэбжүүлгдһэн хүнүүдэй списогые комитетдэй түрүүлгшэ Н. С. Тихонов сугларашадта уншажа үгэбэ. Хамта дээрэ 109 хүндэ шан олгодохоор хараалагдана. Тэрэ тоодо, литературын талаар 34, хүгжэмэй — 17, уранзурагай искусствын — 28, театральна искусствын — 23, уранһайханай кинематографини

талаар—7 хүн шанда зууршалагдаа. Литература секциин түрүүлгшэ К. А. Федин, хүгжэмэй—Т. Н. Хренников, уранзурагай искусствын —В. В. Иогансон, театральна-драматическа искусствын болон уранһайханай кинематографини секциин түрүүлгшэ А. Д. Попов гэгшэд комитетдэй секциинүүдэй хүдэлмэри тухай мэдээсэл хэлэбэ. Ленинскэ шангуудые олгохоор дэбжүүлгдһэн хүнүүдэй зохёол-

нуудтай танилсахаяа, комитетдэй гэшүүд хэдэн городуудта ошохо ёһотой гэжэ шиндхэгдэбэ.

Зүжгүүд болон кинофильмүүдые харалга, литературын, хүгжэмэй, зураган харуулалгын зохёолнуудые зүбшэн хэлсэлгэ секциинүүдтэ эхилэбэ.

Комитетдэй сесси февралин 15 хүрэтэр үргэлжэлхэ юм. Иүүлэрн, конкурсын түгэхэлэй турта хабардалсахаар, секциинүүдэй дэбжүүлһэн хүнүүдэй список тодорхо байна. Энэ список хэблэлдэ толилогдохо.

БМАССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Указ

«Бурят-Монгольская правда» газетын редактор нүхэр И. М. Стегачевые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Түрээр таби наһа гүйсэһэнэйн, мүн журналистгаар хүдэлмэрижэ эхилһэр хорин табан жэл болоһонтойн дашарамдуулан, «Бурят-Монгольская правда» газет-

тын редактор нүхэр Стегачев Иван Мартьяновиче Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

БМАССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Түрүүлгшын орлогшо П. ЧЕПАРИН.

БМАССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город. Советүүдэй Байшан. 1957 оной январин 15.

КИРГИЗИСТАНАЙ СТОЛИЦАДА БАЯР НАИР БОЛОБО

ФРУНЗЕ, январин 15. (ТАСС). Киргизин Верховно Советэй, Министруудай Советэй болон Киргизин Коммунистическэ парти ЦК-гэй нэгдэмэл засадани Киргизин оперо ба балетэй театрын байшан соо болоо. Киргизскэ ССР-ые Ленинэй орденээр шагнаган баярта энэ засадани зориулагдаа. КПСС-эй ЦК-гэй Нэгдэх Секретарь нүхэр Н. С. Хрущевой, республикын партиан болон советскэ организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, хүдөө колхозуудай суута ажалшад, үйлдэбрийн новаторнуудай президиумдэ ерэхэдэн, сугларгагшад хани халуунар угтаа.

Республикын Министруудэй Советэй түүрүүлгшэ нүхэр А. Суеркулов засадани нээжэ, үндэр дээдэ шанда хүртэнтэйнь ажалшадые амаршала.

Советскэ Союзай болон Киргизскэ ССР-эй гимнүүд театр соо элдэнэ. КПСС-эй ЦК-гэй Президиум нэгэн дуугаар хүндэлэлэй президиумдэ хунгагдаба.

Нүхэр Н. С. Хрущевто үгэ үгтэбэ. Тэрэниэ сугларгагшад хани халуунар угтаа.

Нүхэр Н. С. ХРУЩЕВОЙ хэлэнэн үгэ

Хүндэтэ нүхэд! Туйлахан амжалтануудайнгаа түлөө Киргизскэ Советскэ Социалистическэ Республика Ленинэй орденээр шагнагдаган байна. ССР Союзай Верховно Советэй Президиумдэй даалгабаряар танай баярай засадани дээрэ байжа, тус орденине барюулаха ехэ зойтой байнаб. Сахарна свёкло, хлопкок болон малажалай бусад продуктуудые бүри ехээр абадаг болохо талаар ехэ амжалта туйлахан Киргизскэ республикын колхознигуудай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй, партиан болон советскэ хүдэлмэрилэгшэдэй шэн габяата ажал үндэрээр сэргэдэбэ. (Удаан алыга ташалга).

Киргизскэ ССР-эй колхозууд болон совхозууд 1955 онойхино орходоо 395 мянган тоноор ехэ сахарна свёкло 1956 ондо бэлдэхэдэ, гектар бүриһөө 374 центнер свёкло хуряагаа. Хлопок бэлдэхэдэ гүрэнэй түсэб үлдүүлэн дүргэдгэдэ, гектар бүриһөө 20,7 центнер гэхэ гү, али 1955 онойхино орходоо 3,6 центнерээр ехэ түүхэй хлопок хуряагдаа. Республикын колхозууд болон совхозуудта малажалай продуктууд элбэгээр абадаг боложо, ноошон, хүн, мяхан һүүлэй жэлүүдэдэ гүрэндэ ехээр тушаагдадаг, ехээр худалдагдадаг болобо.

Гайхамшата амжалтануудые туйлаха, үндэр дээдэ шан — Ленинэй орденээр республикын шагналданайт дашарамдуулан, Коммунистическэ партиин Центральна Комитетдэй, СССР-эй Верховно Советэй Президиумдэй болон СССР-эй Министруудэй Советэй зүгһөө таанадые, мүн таанадаар дамжуулан — Киргизскэ республикын бүхи ажалшадые үнэн зүрхэнһөө халуунаар амаршалхемини зүбшөөгт. (Нэрвемэ, удаан алыга ташалга).

Таанад шэнги шагнуулагдахан ахадүү ондоо республиканиуд, танай хүршэнээр — узбегүүд, таджигүүд, туркменүүд, тэршэлэн Российска Федерациин олон обласкэнуудай ажалшад мүн лэ энэ үдэр билтарма баяраар дүүрэн байна. Республиканиуд болон обласкэнуудые шагнахатаа хамта, зуу мянга гаран колхознигуудые, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдые, агрономуудые, зоотехнигуудые, партиан болон советскэ органиудай хүтэлбэрилэгшэдые, хүдөө ажахы саашадан хүгжөөхэ, таряа болон бусад продуктуудые бүри ехээр абадаг болохо хэрэгтэ ажал хүдэлмэриээрэ туйлахан бүхи хүнүүдые СССР-эй Верховно Советэй Президиум СССР-эй орденууд болон медальнуудуудуудууар шагнаа. Шэнэ газарта хүдэлмэрилэн хүнүүд мэтэ хлопкок ургуулагдах сууда гараа. Тинхэдэ Дунда Азини республиканиудай хлопкок таригшад илангаа суутай болоо гэжэ онсолон тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Мүн таанад үнгэрэгшэ жэлдэ сахарна свёкло бүри ехээр абанын түлөө хани хүдэлмэрилөөт.

Правительствениа шанда хүртээн танай республикын хүнүүдые, Советскэ Союзай ардуудай дунда хүндэтэй болошон таанадые амаршала, шэнэ амжалта хүсхемини зүбшөөгт. (Алыга ташалга).

Үндэр ургаса абажа, шанда хүртэгшэд лэ героинууд гэшэ гэжэ ойлохо болоо наа, буруу байна. Шанда хүртээн хүндээрөө бидэнэрэй омогорхожо байһаннай элитэ. Гэбшье, тэдэнэр үндэр ургаса ургуулхын түлөө тэмсээн ажалшад үсөөхэнини болоно гэшэ. Тинхэнэ нуураараа шанда хүртөөхөгүгү наа, республикын амжалтануудта ехэ нэмэри оруулан ажалшадые мартажа болохогүй гэжэ би тоолоноб. Тинхэнэ, үнэн ехээр ажаллажа, социалистическэ ажахыгаа хүгжөөхэ нинтын хэрэгтэ хубитага оруулан бүхи нүхэдтэ баясхалан хүргэхэ ёһотойбди. Республикые Ленинэй орденээр шагнахадаа, бүхи ажалшадые шагнабабди гэжэ тоолонобди. (Нэрвемэ алыга ташалга).

Дунда Азини ондоо ардуудта ади киргиз ард бэрхшээлтэ, түүхэтэ ехэ зам дабажа гараа юм. Урдань хада киргиз ард гэгдэнги, бшэг мэдэхгүй, үгытэй ядуу нуугаа. Помещикууд болон капиталистнууд ажалшан арадые хайра гамгүйгээр дээрмэдэн, дарладаг байгаа.

Нүхэд, хушан сагта нимэ байгаа гэшэ. Теэд советскэ үедэ эдэ республиканиуд ямар болотороо хуби-

лаа гэшэб, харыт! Советскэ засагай тогтоонһоо эхилэн, 39 жэлэй туршда Дунда Азини Советскэ бүхи республиканиудта, Киргиз үнэхөөрөө халбаран хүгжөө. Эдэ республиканиудай ардууд өөрингөө промышленность, томо хүдөө ажахы байгуулаа. Олон эрдэмтэд, инженерүүд, техникууд, врачууд, уранзохболшод, искусствын хүдэлмэрилэгшэд, гүрэнэй болон нинтин ажал-йбуулашад тэдэнэй дунда наа урган гараа, олон мянган түрүү хүдэлмэришэд, колхознигууд, трактористнууд — үндэр дээдэ соёл болбосоролтой зон би болоо. Манай партиин политикын үнэн зүб байһые, Маркс болон Ленинэй байгуулан хургаалай үнэн зүб байһые энэ ушар эли тодоор харуула. Марксизм-ленинизм үзэл суртал, манай парти, правительство ленинскэ национальна политикын илан мандаһые энэ ушар мүн лэ харуула. (Удаан алыга ташалга).

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин түүхэтэ XX съездин шидхэбэринүүд манай оройной ажабайдалда ехэ үргэгэ дүргэгэ. КПСС-эй ЦК-гэй Пленум наяхан болоо гэжэ таанар мэдэнэт. Оройной ардай ажахын хүгжэлтын шухала хэдэ хэдэн асуудалнууд энэ Пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэн байна. Коммунистическэ партиин арад зоной аша туйһе юунэһые дээрэ тоолодог, тини бүхи ажал-йбуулашаа ардай аша туйһада зориулдаг байна. Коммунистическэ парти хада мание толгойлошго, дайшалхы хүсэмнай гэшэ гэжэ советскэ ард тоолодог. Манай Коммунистическэ партида алдар соло! (Нэрвемэ алыга ташалга).

Киргизскэ болон бусад республиканиудай амжалтанууд бидэнэри, мүн манай ханинариэ барлуула. Мүнөөдэр гансал таанар барлажа байнагүйт. Бүхи үнэн сэхэ хүнүүд тааналтай хамта барлажа, Ленинэй орденээр республикыннай шагналданые — танай илалты тэмдэглэхэ байгаа ёһотой гэжэ би энгэнэб. (Удаан алыга ташалга).

Киргизскэ республикын амжалтануудые харуулан олон тоо баримтануудые дурдажа болохо байгаа. Теэд эдэ баримтанууд туйһа таанад өөһэдөө мэдэнэ ха юмта. Эдэ тоо баримтанууд танай ардай хүгжэн ургаһые харуула. Агууехэ Коммунистическэ партиингаа хүтэлбэрээр таанад энэ амжалтануудые туйлаат. Иймэ амжалта туйлаһандаа баярлангүй, омогорхонгүй байжа болохогүй. Үнгэрэгшэ жэлдэ нимэ амжалта туйлаһанайнгаа түлөө таанад үндэр шанда хүртэбэт. Гэбшье, энэ шан гансал туйлаһан амжалтануудтай түлөө үгтөө бшэ. Ажахын бүхи халбаринуудта шэнэ амжалтануудые туйлаа, ургааша дабыхкыетнай энэ шан уряалина гэшэ. Нэгэ бага хүдөөхэ, ехээр яараха тэбэ-хөгүгү хэрэгтэй гэжэ зариман наадаг. Ингэжэ наана амархан байха гэшэ аюултай. Билэнэр ехэ амжалта туйлаабди. Энэниэ хэншые араснагүгү. Гэбшье, энэишэ бүри дээрэ амжалта туйлахын түлөө тэмсэхэн үлүү болобо, хэрэгтэйгэ хэбэбди гэжэ хэн нэгэн хэлэхэ үндэһэнэй гү? Нүхэд, билэнэр ургааша түргөөр дабшажа, ардайингаа ажа-на байдалые бүри хайжаруулаха ёһотойбди. Эдэ хоолой зүйлнүүдые бүри ехээр би болгохо шухала. Хэйншые мэдэнэр, шэнэ газар элдүрилен ашаглагдажа, орон доторнай тарьян ехээр абадаг болоо. Эндэмнай ахадүү Казахстанай түлөөлөгшэд нууна. Үнгэрэгшэ жэлдэ тэдэнэр орондоо ехэ таряа тушаажа, таряа абаха талаар Украинин урда гаража, Российска Федерациин һүүлээр орон соогоо хоёрдохи нуури эзлээбди гэжэ омогорхохо ёһоорол омогорхоно. (Үни удаан алыга ташалга).

Энэ ехэ амжалта хадаа гансал Казахстанай ажалшадай габьяа бшэ, харин бүхи советскэ ардай габьяа, мүн социалистическэ промышленностини хүгжэһэнэй аша үрэ, Советскэ байгуулантын булюо хани байһанайнь, манай партиин үзэл сурталы нүлөөнэй аша үрэ, партидаа ардай этигэдэг байһанай аша үрэ мүн.

Шэнэ газар элдүрилхээе ошо-хынь, залуушууные, комсомольскэ КПСС-эй Центральна Комитетдэй уряалхадань, залуушуул энэ уря-энь дэмжэ. Хэдэн зуун мянган хүнүүд шэнэ газар элдүрилхээе ошон байна. Партидаа ардай эти-

гэдэг тухайн, Советскэ правительство Коммунистическэ парти хоёр ажалшан ардай — хүдэлмэришэдэй, таряашадай, манай оройной бүхи ажалшад ай аша туйһа түлөө оролдохо гансал зорилготой байһан тухайн энэ ушар гэршэлэнэ. Хлопок ургуулаха талаар үнгэрэгшэ жэлдэ ехэ юмэн хэгдэ. Колхознигууд, МТС-эй болон совхозой хүдэлмэрилэгшэд нёдондо жэлдэ найнаар ажаллаа. (Алыга ташалга). Гектар бүриһөө таанад 20 гаран центнер хлопок абаат. Гэбшье, энэишэ бүри ехээр хлопок абажа болохо тухай таанад өөһэдөө мэдэнэт. Мүн таджигүүд республика дотороо дунда жэшээгээр гектар бүриһөө 25 центнер хлопок ургуулаа, узбегүүд гектар бүриһөө 22 центнерһээ үлүү хлопок абаа гэжэ мэдэнэт.

Намһаа таанад нимэ асуудал хуржа болохо байнат: юрдөө, таджигуудтай 25 гаран центнер хлопок абаа гэшэ, тинхэдэн узбегүүд — 22 гаран, туркменүүд — 19 центнер хлопок абаа. Теэд тэдэ булта шанда хүртөө. Энэмнай нэгэн адылар сэгнэжэ үгтээн шан гэшэ бшэ гү? Ажабайдалда алиһые талаараа тон гэгшэ, ади юмэн байдаггүй ха юм даа. Тон жэгдэ, үргэн таладыһе гүбөөнүүд ушардаг. Манай республиканиудые нимэл байгаа ха. Нэгэнини эгээн ехэ, нүгөөдэнэ — нэгэ бага доогуур амжалта туйлаа. Гэбшье, тэдэнэр бултадаа найнаар ажаллаа. Тэдэнэр бултадаа зүб шагнадаа гэжэ би наанаб. Зүгөөр, туйлаад байһан амжалтануудайнь, мүн хойшоодоо туйлаха амжалтануудайнь түлөө үгтэһэн шан гэшэ гэжэ тэрэ шангынь тоолоо наамнай зохиштой байна. (Алыга ташалга).

Тинхэнэ, энэишэ ардайингаа үмэнэ харюулхын тулада, бүхи хүсэе элсүүлэн ажаллаха ёһотой. Энэ хэрэг амжалтагтайгаар дүүргэдэ гэжэ партиин ЦК найдана. (Нэрвемэ алыга ташалга).

Хүдөө тосхонуудта хэгдэхэ ёһотой хүдэлмэри ехэ байна. Би Киргиздэ түрүүшникэ эрээб. Республикитай ехэ нонирхон танилсааб, гоё найхан ноотайтай байнат. Эндэ ерэнэн хүн, хай, юушые үгөө наа, энлэһе гаража ошохогүй ха (Зал соо энээлдэн, алыга ташалга болоно). Энэ ехэ хани даа.

Би ород, украин тосхонуудые хани мэдэхэб. Тэндэ таряашад ямар нуудат хэн бэ, мүнөө ямар болооб гэжэ мүн лэ мэдэхэб. Революциин һүүлээрхи түрүүшын жэлүүдтэ, хүнүүд хүдөө тосхонуудта шархи гуталтай, гэртээ нэхэн бүдөөр ошон хубсаһатай абадаг байһынь олонхиднай мэдэхэ байха. Тинхэнэ зундаа үблээе сабшахаа гарахалаа, хүнүүд хун шу-бууд шэнги, сагаан юумэнүүд харгадалдаг хэн. Ехэнэр бүхэн лён болон улһа тариха, тэрэнэ харуунахла, утаһа ээрэхэ, бүд нэхэхэ ёһотой байгаа. Эдэ бүгдэ гансал экзэнэрэй хэхэ хүдэлмэри байгаа. Эхэнэр тинхэдэ обдолшошые, сэхэгшэ байһан юм. Мүнөө хүдөө деревиндэ эрхэлдэ, нимэ ажал хэжэ байха экзэнэрүүд харгалдаггүй. Мүнөө утаһа ээрэлдэ эрсэг олдхогүй. Мүнөө хүнүүд гуталтай, фабрикада ойдошон хубсаһа үмдөөд абадаг болонхой.

Арадай ажабайдалай хэмжээлэ-шэгүгөөр найжарынь, эд бүд ехээр хэрэглэгдэ болоншые энэ ушар харуула. Мүнөө хүдөөгэй лавкада орожо, революциһаа урда тээ энэ тосхондо элдэ шэнээн сакар худалдагдадаг хэм, мүнөө хэр ехээр худалдагданаб гэжэ асуугаа наа, сахар айхабтар ехээр худалдагдадаг болоо юм байна гэжэ өөһэдөө мэдэхэб. Гэбшье, сахар үшөөл заримдаа хүртээлгүгү байна. Энэнише ойлогосотой. Урдань олонхи таряашад ямар сай уудаг байгаа? Нэгэ тэбхэрхэн сахар мэргэж, хэдэн аша сай уудаг байгаа ха юм. Тинхэдэ, тэрэ сахарнаа үгөө удырын уухаа үшөө үлөөдэг байгаа бшуу.

Тинхэ үедэ эгээл нимэ байгаадаа. Мүнөө сахар угаа ехээр гаргадалдаг болоо. Энэ талаар биде ехэ амжалта туйлаабди. Гэбшье, хүн бүхэндэ хүртэшин талаар мүнөөшые сахар багаар хэрэглэгдэнэ. Сахар бүри ехээр би болгодог боложо шадахагүй гэшэ гүбди? Хэлсээнгүй, шадахабди. Сахар хэхэ машина, хүдэлмэришэд, бэрхэ мэргэжэлтэ манда би. Сахар яажа хэхэ гэжэ мэдэнэбди. Хүдөө ажахын энэ халбарине хүгжөөхөл хэрэгтэй гэшэ.

Гансал уһалагдадаг газарһаа, дунда жэшээгээр 374 центнер свёкло гектар бүриһөө республика дотороо таанад абаат. Хэрбээ уһалагдадаггүй газарһаа нимэ ургаса хуряагаа наа, ехэл хани байгаа. Гектар бүриһөө 500—600 центнер свёкло абадаг звенонууд, бригаданууд тапта би ха юм. 900-шые центнер абадаг звенонууд байжа болохо. Бага ургаса абадаг звенонуудые үндэр ургаса абадагудай зэргэдэ оруулаха амар арга би гэшэб? Хлопок болон бусад культурануудай талаар мүн лэ байдал нимэ-шүү. Промышленностие саашадань хүгжөөхэ талаар хэрэглэгдэ-гүй арга боломжнууд би. Эдэ бүгдэдые али болохоор, шадалаараа

хэрэглэхэ шухала. Малажал тухай хэдэ үгэ хэлэхэм. Һүүлэй жэлүүдтэ хүн, мяхан, ноошон ехээр абадаг болошые наа, үшөөл бага хэмжээтэй байна. Ажахын энэ халбарине али болохоор хүгжөөхэ ёһотойбди. Малажалтай талаар гэгдэнги байһанайнь түлөө узбек нүхэдые би шүүмжэлээ. Нэм, мүн казахуудышые шүүмжэлэнгүй үнгэрхын аргагүй. Заха хизааргүй тала дайладаа тэдэнэр олон хони бариха байха аргатай ха юм. Гэхэтэй хамта Казахстан оройдоол 20 миллион бага гаран хонитой. Иймэ ехэ республика байһан аад, нимэ үсөөн хонитой байжа болохогүй. Казахстанда бидэнэр нимэ ушартай нэгтэ бшэ дайралдадаг байгаабди. Хэдэн часай туршда автомобиллар тала дайдаар ябахандаа, хүрэг хонидые оройдоошые харахагүйш. Иймэнэ хонитод сугларжа, тамхилхашые ушаргүй болоно бшуу. (Зал соо энээлдэн болоно). Казах дайда гэшэмнай үнэр баян ха юм. Гэдэ бүхи баялигынь ардай аша туйһада сүм хэрэглэгдэхэ ёһотой.

Таанад беш-бармак эдихэ ехэ дуратай. (Зал соо энээлдэн болоно). Мүн казахуудышые тэрэ хоолдо дуратай; ородууд хониний шарһан мяха шэлдэг. (Зал соо энээлдэн болоно). Хэрбээ хони баряагүй наа, эдэ бүгдэдые хаанаһаа абаха? Урдань гэртээ нэхэн бүдөөр ошон хубсаһатай абадаг наа, мүнөө сэмбэ гү, али хилгаанан бүдөөр хээн хубсаһа үмдэнэбди. Тинхэдэ мин сэмбэ бшэ, харин шарһан хонитой, нарин сэмбэ хэрэглэгдэ болообди. Энэнише зүб. Зомнай хани хубсаһа үмдэхөөр болоо. Теэд ноо-ло абанын тулада хонин олоор үсхэ-бэрхил хэрэгтэй. Ажал хүдэлмэ-рээ найжаруулажа, тобо, мяха, ноо-ло болон хүдөө ажахын бусад продуктуудые ехээр абадаг болохо.

Хүдэлмэришэн ангин үмэнэ ехэ зорилгонууд тагбидана. Хүдэлмэ-ришэндай туйлай ехэ амжалта туй-лаашые. Хүдэлмэришэдэй шэн, габьяатайгаар ажаллаагүй наа, промышленностие хүгжөөгөөгүй наа, хүдөө ажахы найжархагүй. Соёл болбосорол, эрдэм ухаа хүг-жөөгөөгүй наа, советскэ обществын культуру-техническэ дэбжэлтэ хангагдахагүй байна. Эрдэм наука, соёл болбосоролые бүхи хүсөөрөө дэмжэн, хүгжөөхэе уялгагтайбди. Коммунизм байгуулхын түлөө тэм-сэлдэ хабаадагша хүн бүхэн эрдэм бэлнгээ дээшлүүлэхэ ёһотой; үнэн сэхээр хүдэлдэг хүн бүхэндэ анха-ралтайгаар хандажа, габьяаһынь тэм-дэглэжэ байха шухала.

Үгээ дүүргэхынгээ урда, үшөө дахин таанадаа үнэн зүрхэнһөө ха-дуан баясхалан хүргөөд, шанда хүртэнтэйтай амаршалаад, шэнэ амжалтануудые туйлахые хүс-эһемини Киргизини ажалшадта дамжуулхыетнай гуйнаб. Киргиз-ини Коммунистическэ партиин хүт-элбэри доро, правительствоһаа хүт-элбэри доро, ардай дундаһаа ху-галтан, хүтэлбэрхилхэ органиудта дэбжүүлэгдэн, республикын эрхим хани хүнүүдэй хүтэлбэри доро, агууехэ Ленинэй манда зааһан алдартта замаар, коммунизм бай-гуулаха замаар саашадаа шууд да-бшэ гэжэ бятаар найданаб. (Үни удаан алыга ташалга болоно. Бүгдэ хүл дээрэ бодоно).

Танай республикын шагналдан Ленинэй орденине СССР-эй Вер-ховно Советдэй Президиумдэй даал-габаряар танда барюулахемини зүб-шөөгт.

(Киргизини КП-гэй ЦК-гэй нэгд-эхэ секретарь нүхэр И. Р. Раза-ков, Киргизскэ ССР-эй Министр-нүүдэй Советдэй түүрүүлгшэ нүхэр А. Суеркулов ба Киргизскэ ССР-эй Верховно Советдэй Президиумдэй түү-рүүлгшэ нүхэр Т. Кулатов гэгшэдэ нүхэр Н. С. Хрущев Ленинэй ор-ден, мүн республикые шагналһан аягай грамота барюула. Һүүлэрнй нүхэр Хрущев, нүхэд Разаков, Су-еркулов, Кулатов гурбис тэбэржэе таалаана. (Бүгдэ хүл дээрэ бодо-жо, удаан, нэрвемэ алыга ташана).

Киргизскэ Советскэ Социалисти-ческэ Республикын алдартта ажа-лаш арад мандаха болготой (Үни удаан алыга ташалга болоно. «Ура» хашхараанууд дуулдана).

Киргизскэ республикын эргэтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд, колхозни-гууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд манда! (Нэрвемэ алыга ташалга).

Киргизскэ ССР-эй интеллигент-нүүд, инженерүүд, зоотехнигууд, агрономууд, эрдэмтэд, багшанар, врачууд, Эхэ оройонгоо халбар-хын түлөө үнэн сэхээр ажалладаг бүхи хүнүүд мандаха болготой! (Нэрвемэ алыга ташалга).

Манай илалтануудай үндэһе нуу-ри болгошо, манай илагшадтай байлгын эрхэ нүхээсэл — Советскэ Союзай ардуудай хоорондын хани барисан манда! (Нэрвемэ алыга ташалга, «ура» хашхараанууд). Ленинэй агууехэ парти — Совет-скэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болготой! (Нэрвемэ алыга ташалга, «ура» хашхараан). Советскэ пранительствомай мандаха болготой! (Нэрвемэ алыга ташалга, оваци болоно. Бүгдэ хүл дээрэ бодоно).

Үнинэй советскэ хүдэлмэрилэгшэ



Хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ саг үсые нээлэн алдарт 1917 он. Агуу-схэ революциин илананай һүүлээр «Хотоной хургуулин багша байһан хорбөл наһатай Дымпил Гармаевич Гармаев Дархинта-Сагаагшанай» сомондо түүрүүлгшээр томилогдо-лон байгаа. Тэрэ гэгнһээ хойшо дүшэдэхэ жэлээ таһалгаряагүй нү-дэр Гармаев советскэ хүдэлмэришэ ажаллажа ябана.

Хэды үндэр наһатай болобшье, мүнөө тэрэ ард зоной ажабайда-лай найжаржа, баян дэлгэр боло-хын түлөө оролдог гаран, Зака-менай аймагай Цакирай сомоной Советдэй түүрүүлгшээр хүдэлжэ байдаг юм. Дымпил Гармаевич со-моной Советдэй депутата табата-хья, аймагай Советдэй депутата дүрбэдэхэ хунгагдһан байна. Ингэжэ залиршагүй хүдэлмэриш-гөө ашаар депутатай ариун уялгые үнэн сэхээр дүүргэнэ.

Нүхэр Гармаевдэй хүтэлбэрлэлгэ сомон һүүлэй хоёр жэлэй туршда хүдөө ажахыгаа, культуруна билүү-далтаа хүгжөөхэ талаар нэгдээд ехэ-хэн хүдэлмэри хээд байна. Со-моной Советдэй сессинууд саг со-гоо болодог, тэндэ ажахын бо-лон культуруна байгуулантын шу-хала асуудалнуудые хэлсээг бай-на. Жэшээлхэд, үнгэрэн жэлдэ зарлаһан 9 сессинууд дээрэнь ху-далдаа наймаан, колхозуудай бо-лон аймагай центры болбосон түхэлтэй болгохо, малай ашаг шэ-мэ лэзлээлүүлэхэ талаар хараалһан хэмжээ-йбуулануудай дүүргэлтэ, малда элбэг тэжээл бэлдэхэ,

хургуулинуудые хуралсалай шэнэ жэлдэ бэлдэхэ тухай болон бусад шухала асуудалнууд хэлсэгдээ гэжэ асуудалнуудаар абтаһа шидхэбэринүүд гол түлэб бөлсүү-лэгдэе юм.

Дурсагдаһан сомоной «Победа» колхоз ажахын үнгэрэн жэлдэ й-наалгаар аймагай колхозуудай дун-да дэлгэрэн мүрисөөндэ түүр-һуури эзлээг хэн, мүнөөшые түүр-эргэдээ ябаһаар.

Үлүүлэй хоёр жэлэй туршда ажалшадай һууха гэр байра, клуб, культбаза гэхэ мэтые бариха та-лаар горьтой хүдэлмэри энэ сомон-до хэгдэнэн байна. Мологовой нэ-рэмжэтэ болон «Победа» колхоз-зуудта, мүн аймагай центр Цаки-р тосхондо 1956 ондо байрыг дүшөө-гэр, хоёр культбаза, клубууд бариг-даа. Тинхэдэ Мологовой нэрэмжэтэ колхоздо электростанци баригдан-хай. Галда, Цакир тосхондо культ-товарнуудые худалдаха шэнэ мага-зин баригдаад, ашаглалгада оруу-лагдахаар бэлэн болгогдожо байна. Мүн Цакир тосхонине ноогоруула-хотрууртай болгохо талаар ехэ юумэн хэгдэе.

Эдэ бүгдэдые бөлсүүлэхэ, хунга-шад хэлэһэн дуралдалнуудые дүүргэхэ талаар түүрүүлгшэ нүхэр Д. Г. Гармаев ехэ оролдог гар-малдаг.

Зураг дээрэ: Закаменай аймагай Цакирай сомоной Советдэй түүр-үүлгшэ нүхэр Д. Т. Гармаев.

Н. Цыденов, М. Цыденовой фото.

Малшадай байра байдалые найжаруулаха

(Сомоной Советдэй сессиндэ)

Курумканай аймагай Барагханай сомоной Советдэй есси наяхан боло-жо, ажалшадай культуруна ажа-һуудал тухай, Барагханай сельпо-гой хүдэлмэри тухай, хунгагша-дайнгаа үмэнэ депутатуудай тоо-сожо байһан тухай асуудалнууд тэндэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Ажалшадай культуруно-ажаһууд тухай асуудалаар элдхэл депу-тат Д. Н. Нимаев хэһэн байна. Де-путатууд Б. Мангутов, А. Санжиев болон бусад сесси дээрэ үгэ хэлэ-жэ, малшадай байра байдалые най-жаруулаха асуудалда зохино анха-ралтай хандуулагдаагүй байһан тухай мэдүүлэе.

Малшадай байра байдалые най-жаруулахын тулада 1957 ондо хоёр квартиратай 10 гэр, 10 бани бари-ха, 1957 оной февралин нэгэн бо-лотор Хонхино. Саран Хур, Галтай ноутагуудта нуудай айлуудые бул-сыгьна радиотой болгохо гэжэ Мо-

лотовой нэрэмжэтэ колхозой прав-ление уялгалһан тогтоол сомоной Советдэй сесси баталан абаа.

1956 ондо Барагханай сельпогой хэһэн хүдэлмэри тухай сельпогой түүрүүлгшэ нүхэр Э. Гармаевдэй элдхэл шагнаад, сельпогой чайна муугаар хүдэлнэ, амтагүй эдэ бэ-лэхэнэ гэжэ депутатууд шүүмжэ-лэе. Холын гүүртэнүүдтэ наймаан-лашгүй хоёр магазин январь һа-ра соо нээхэ, һү, мяха, тоһо элбэ-гэр худалдадаг болохо гэгнэ шидхэбэрини энэ асуудалаар абаа.

Гурбадхи асуудалаар депутат дуудай тоосоон тухай асуудал хэл-сэхэ зуураа, депутат Б. Раднаев хунгагшадайнгаа үмэнэ найнаар тоосоогоо хэнэ, тэдэнэйнгээ захъя дүүргэхэ гэжэ ехээр оролдог гэ-жэ сесси тэмдэглээд, ойрын үдэр-нүүдтэ бүхи депутатууд тоосоо хэ-жэ дүүргэхэ гэгнэ шидхэбэри сес-си баталан абаа.

Э. Дармаев

Хунгалтын үдэртэ зориулан

Тунхэнэй аймагай Хэрэнэй сель-по ажалшадай депутатуудай нога-гай Советдэ хунгаха хунгуулин үдэртэ мүнөө найнаар бэлдэхэе байна. 1956 ондо эд бараанай эрь-сын жэлэй түсэб тус сельпо 107,8 процент дүүргэе. Түсэбөө гадуур аймагай хүн зондо 250 мянган тухэригэй эдэ хоолой, промышленна, ажахыда хэрэг-лэгдэг эд бараан худалдаг-даа. Сельпогой правлениин

3-ДАХИН ЕХЭ БҮ БААЯ!

Хүсэ шадалаа зангидаха бди

Республикийн түрүү малшадай үндэс хэргэд хамрагдахад Халданы зүбшэн хэлсэхэдээ манай колхозий малшад тэрэнниень ехэтэ шаажа, үбэлэй үедэ хү наалгыг 2,5 дахин дээшлүүлхэ гэжэн гэгэе абаа бэлэй.

Малда 12 үнэд даалгагданхай, би бүригөө 1693 литр хү үнгэржээлээ наажа, даалгабарла, ман уялгаа үүдлэн дүүргэжэе. Урдахи жэлтэй сасуудбалын бүригөө 208 литр хү ехээр гаашы наа, энэ тоо үшөөл гэжэ пананаб. Юуб гэхэдэ, эдэ наанаар эдсэлүүлээд, халдлагад байгаа гэжээ наа, инов үүдтэрэйшье үнэдлээ мүнөө хингөө хураггүй ехэ хүн наагда болохо байна. Энэ талаар мүн жэл манай колхоздо бүришье эрхэ байдал бии, Үнэдлэй да гэмгүйгөөр түхээрэгдээн тинэй байрада байлгана.

Энэ байрамнай электрын лампээр гэрэлтүүгдэнэ. Гүүртын зарим хүдэлмэри механизироваалгэе. Малай тэжээлэй нормо нёдондойхиноо хураггүй ехэ болдоо, наалин үнэдлэй эдиэх сирд 4 дахин ехээр бэлдэгдээ. Библишадай хү ехээр наахын түрү хүсэ шадлаа, хүсэл эрмэлзэлгэ гаргажа шадлаа байгаа халданы наага хэлсэнгүй дээшлэхэ. Бүхн арга боломжобо элирүүлээд шадлаа энэ жэлд үнээн бүригөө 10 литр хү нааха гэжэн уялгааб. Энэниин дүүргэжэ шадлаха гатайб. Юуб гэхэдэ, мүнөө жэлэй нэжлэгийн эхиннээ хойшо үнээн бүрөө 312 литр хү наагаад байнаб. Эндөө тэрэ үе соо оройдоо 197

литр наагаа бэлэйб. Тугалнуудаа абаха, хү наалгаа дээшлүүлхэ хаба сагн ойртожо байна.

Малдаа нормын ёноор тэжээлын үгэнэб. Сүүдхэ соо үнээн бүхэндэ 6 килограмм үбнэ, 3,5 килограмм зеленко, 8,5 килограмм силос эдоулиноб. Гэбшье, энэ нормые үнээн бүригэд ади бэшээр хубаарилжа үгэдэгби. Зарим үнээндэ үбншье ехээр, нүгөөдэнь эсэлкынн гу, али силосын ехээр эдоулдэг гэжээб. Малай тэжээл заашье үгү гаргашалагданагүй. Тэрэниин шэгнүүрээр үнэдлгээ үгэдэгбди.

Үнэдлэе нааха, эдсэлүүлхэ, ха



ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ханда Абидуева үнэдлэе наахала гаргажа ябана. О. Березковой фото.

рууналхандаа сагын заашье алдуулангүй, зохёогдон гуримай ёноор хүдэлмэрилдэгби. Имэ гуримда хураан мал гэжээ заагдана саг соон наагагүй нааш, үгэхэ хүсэ үгэдэггүй жэжээтэй байдаг.

Бид наалишад өөнд хоорондоо дүй дүршлөө халан абалсадагби. Минин хүдэлмэридэ ямар нааш юумэн байнаб — тэрэниин манай наалишад халан абадаг. Тэдэнэй хүдэлмэридэ шэнэ юун биинб—тэрэн минин хүдэлмэридэ жэжээ боложо үгэдэг. Колхозой наалишад бултадаа нэгэн нанал эрмэлзэлгэ-тэйгээр ажалланабди. Намтай хамта хүдэлмэрилдэ наалишад Мидаг Соктоева, Чимит Гомбоева болон бусад хүдэлмэридөө нааш үр дүн туйлана. Би нүхэр Соктоевтай мурьсэдэг гэжээб. Тэрэниин үүдлэй үедэ наагаа хүсэжэ захалаа. Гансашие билэ хоёр бэшэ, колхозойнай наалишад бултадаа хоорондоо мурьсэдэг. Тэрэнэйнгэ үр дүүгүдые наа бүхэндэ зүбшэн хэлсэдэгбди.

Зоотехническэ курсада хуража шудаллан юумэнай үнэдлээ зүбөөр эдсэлүүлхэ, нааха ябадалдам ехэ туна болон. Үхэр хайшан гээд харуунаа наа нааш байдаг тухай, тэдэниин эдсэлүүлгэ, наага тухай тодорхойгоор үзэнэбди. Тэрэшлэн зангит дээр колхозууд, совхозуудай түрүү малшадай хүдэлмэрин дүй дүршлэ тухай газет дээрээ үнэшадагбди.

Х. Абидуева, БМАССР-эй Верховно Советэй депутат, Закаменай аймагтай «Победа» колхозой наалишан.

4 дахин ехэ хүн наагдаха

Ажахын шэнэ жэлэй гурбан нара дүүрээ. Энэ үедэ Кяхтын аймагтай колхозууд нёдондойхиноо оробол 124,4 мянган литр хү үлүү ехээр нааба. Тинхэдэ декабрь нарада хү наалга хоёр дахин дээшлээ. Илангана нааш ажалтануудые Погранична МТС-эй харьяата колхозууд туйлаа. Эдэ колхозууд нёдондо жэлэй гурбан нарада үнээн бүригөө 123,3 литр хү наагаа наа, мүнөө жэлэй энэ үедэ 200 литр хү нааба. Калининэй нэрэмжэтэ колхоз ажахын жэлэй гурба нарын туршада хү наалгана нёдондо жэлэй энэ үеинхтэй сасуулхад хоёр дахин, декабрь нарада гурба дахин ехэ болгоо.

Мүнөө үедэ аймагтай колхозуудта гурба нарын дүнгүүдые зүбшэн хэлсэжэ байна. Наахан Погранична МТС-эй харьяата Ульяновай нэрэмжэтэ колхоздо малшадай үдэр үнгэргэгдөө. Энэ колхоз гурба нарын туршада үнээн бүригөө 180 литр хү нааба.

—Үнгэржээ гурбан нарада үнээн бүригөө 292 литр хү наагаа. Хэрбээ үнэдлэй байрын саг соогоо ашагалгада орон, тэжээлэ наанаар буйлуулжа малдаа үгэдэг наа, 350 литр лаб нааха байгаа, гэжэ түрүү наалишан Л. Т. Хлебникова мэдүүлнэ. Үнэдтэ 3 килограмм үбнэ болон силоснээ бэшэ тэжээл үгэнэгүй. Наалишад А. Васильева, Т. Пермина болон бусад колхозой правление, Погранична МТС-эй хүтэлбэрилгэшэдые горьтойгоор шүүмжэлэн байна. Гурил талхые бүлэн уанда худжа, үнэдтэ үгэхэдэ ехэ дуратайгаар элдэг, нүтэйшье болодог. Тээд энэ имэ юумэ хэгдэнэгүй.

Малшадай үдэр дээрэ наалишад арга боломжонуудаа үшөө дахин тооложо үнэд, январь нарада нёдондой энэ үеинхидэ оробол дүрбэ дахин ехэ хү нааха гэжэ шилдэб. Нёдондой январьда колхозой фермэ 3001 литр хү наахан байгаа наа, энэ жэлэй январь нарада 13800 литр гэхэ гу, али үнээн бүригөө 110 литр хү нааха юм. Ингэжэ ульяновайхид январь нарада хү наалгаа дүрбэ дахин ехэ болгохын түлөө тэмсэжэ байна.

Кяхтын культурно-гэгээрэлэй училишини хурагшад малшадаа фонирхолтой концерт харуулаа.

Д. Болхоев.

Оролдолгын аша үрэ

Кударын аймагтай Ждановой нэрэмжэтэ колхозой түрүү наалишан Дари Цыгунуова ажахын шэнэ жэлдэ хү наалгыг улам ехэ болгохын тула эсшэ сушааггүйгөөр тэмсэнэ. Мүнөө жэлдэ үнэдлэй типовой шэнэ байра баригдажа, үнэд уялда байлгана. Мүн үнэдлэй эдсэлүүлгэ, харууналганы улам хайжараа. Үнэдэ рационай ёноор эдсэлүүлгэдэнэ.

Зоотехническэ эрдэм ухаанай туйлалтануудые, түрүүшүүлэй дүй дүршлэе ажалдаа зүбөөр хэрэглэжэ, лүүлэй үедэ үнээн бүригөө 10 литр хү үдэртөө наана.

Ажахын жэлэй гурбан нарада нүхэр Цыгунуова ногагуй үүлгэрэй үнээн бүригөө 529 литр хү наажа, республикийн наалишад мурьсөөндэ гурбадахуури эзэлб. Гансахан декабрь нарада үнээн бүригөө 255 литр хү наахан байха юм.

С. Таханов.

Ягаад үбэлдөө хү ехээр наадаг болообибди

Үүлгэй жэлүүдтэ манай колхозонин хүрэг үдэжэ, үүлгэринь үгэнээр найжаржа байна. Энэ шаашаар үнгэрэгшэ жэлдэ гүрэншоноо тушааха түсбөө 106 процент дүүргэжэ, түсбөнөө галуур центнер ноолоо тушаагаабди. Энэ мяха абаха түсбэ амжалтатый дүүргэгдээ. Урзанданхайда хоодоо үнээн бүригөө 200 литр хүн наагдажа, гүрэлдэ түсбөнөө дүүр 2200 центнер хүн тушаагаа.

Тингэбшье хү наалгаар наананан хэржэ шадлаагүйбди. Тинмэ бидэнэр энэ жэлдэ хү наалганад дээшлүүлхэ хэрэгтэ онсо андалаа хандуулаха гэжэ шилдээн наабди. Энэ зорилгоор ажахын үнэй эхилэннээ хойшо колхозой правлени ба партийна организаци эхэлэн хэмжээ-ябуулануудые дүүргэжэ байна. Үбэлэй наранууд хү наалгыг хайшан гэжэ дээшлүүлхэ тухай асуудал партийна хамтын суглаанууд болон бюро дээрлэе, правленин заселанинууд дээшлэе табигдажа байгаа. Наалишад болон мал адуулагшадые суглуулжа, энэ асуудал мүн лэ хэдэн наана хаража үзэлгэн, зүбшээлдэг байба. Фермэнүүд, гүүрэнүүд болон наалишад дунда социалистическэ мурьсөө эмхидэбди.

Үүлгэртэ үнэдлэй фермын наалишад мүнөө жэлдэ үнээн бүригөө 2600 литр, ногагуй үүлгэрэй үнэдлэй фермын наалишад—1000 литр хү нааха уялга абаа.

Тинхэдэ наалишад, малшадаа урмашуулаха зорилгоор нарын дүүрэхэдэ мурьсөөндэ түрүүлхэн фермэдэ 500 түхэрэгшэ шантайгаар үгэдэг би. Зарим үнээндэ үбншье ехээр, нүгөөдэнь эсэлкынн гу, али силосын ехээр эдоулдэг гэжээб. Малай тэжээл заашье үгү гаргашалагданагүй. Тэрэниин шэгнүүрээр үнэдлгээ үгэдэгбди.

Ингэжэ хам оролсон, хү наалгыг дээшлүүлхын түлөө шаангаар тэмсэжэ байхадманай урдайнхиде орходоо хураггүй ехэ хүн наагдажа болоо. Үнэдлэй харууна, эдсэлүүлгэ найжаржа. Ажахын үнгэрэгшэ жэлэй түрүүшын гурбан нарынхиде орходоо энэ жэлдэ хоёр дахин шауу ехэ хүн наагдаа. Тинхэдэ декабрь нарада нёдондойхиноо хоёрроо холо үлүү дахин хүн наагдаба. КПСС-эй айкомой гэшүн Бадмацхрен Аюшминай даадаг үүлгэртэ үнэдлэй фермынхид 3 нара соо үнээн бүригөө дунда зэргээр 300 литр хү наажа, нёдондойхиноо орходоо 200 центнер ехэ хү гүрэлдэ тушаагаа. Фермын наалишад нүхэр Очирова, Лыденова

гэгшэд энэ саг соо үнээн бүригөө дунда зэргээр 380—420 литр хү нааба.

Декабрь нарын дүнгүүдээр дамжуулган Улаан туг үүлгэртэ үнэдлэй фермэдэ 500 түхэрэгшэ шантайгаар үгтөө. Д. Очирова, Б. Доржиева, О. Ширетрова, В. Балданова болон бусад гурбан эрхим наалишадта улаан вымпелүүд, үнэтэ бэлгүүдтэйгээр барюулагдана байна.

Улаан вымпелдэ хүртээн Дарима Очирова мүнөө сүүдхэдэ үнээн бүригөө дунда зэргээр 10 литр хү наана. Майн 1-нэй найндэр болотор Дарима үнээн бүригөө 1100 литр хү нааха уялга абаа. Дариматай мурьсэдэг наалишан Вера Балданова нүхэрнөө байлхы хожомдоногүй.

Г. Мангаев, Курумканай аймагтай Калининэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхнин организациин секретарь.

Колхозуудай шалгалтын комиссинуудай хүдэлмэриень найжаруулаха

Мүнөө үедэ манай республикийн колхозууд тоосоото, тоосоото-хүнлэтын суглаануудта бэлдэхэжэ байна.

1956 оной хугасаада хэжэн ажал хайгаа колхозуудай правлени, шалгалтын комиссинууд энэ суглаанууд дээр тоосохо юм.

Үнгэрлэн жэлэй дүнгүүдые гарга хэрэгтэ колхозой бухгалтерска аппарат, шалгалтын комисси, мүн МТС-эй инструктор-бухгалтернууд үүрэг дүүргэжэ байланинэй элир. Жэлэй тоосооной гаргалдахын оло колхозой материалына баялнй, фондуудай, ажахын бүхн опцинуудай тоо бүридхэл саг соон, үүсэд дүүрэнээр хэжэ, эмхи зургаа үүд болон хүнүүдтэй үри шэрээ, үлэ абасаа нэгэ тэжээн харуулгэ, натуральна ба мүнэн оло додые зүбөөр хубаалгуулаха тон шулаа.

Квартал бүхэндэ жэлэй дүүрэхэ-э жэлэй тоосооной дүнгүүдые алгажа, элирүүлгээн дугаргалдууд тухай колхозингуудай амтын суглаан дээр элидхэхэ ёной гэжэ хүдөө ажахын артелиин став колхозуудай шалгалтын комиссине уялгана.

Гэхэтэй хамта, энэ шухала хэрэме шалгалтын комиссинууд замимдаа дүүргэнэгүй. Жэшээхэдэ, республикийн колхозуудта артелиин ставай ёноор 972 шалгалта болохо тогой байгаа наа, оройдоо 272 шалгалта хэгдэнэн байха юм. Нараян, Селендумын, Үшөөтэйн, Цагаан-Усанай МТС-үүдэй харьяата колхозуудта хэрэгхэдэ квартал үнэдлэй шалгалта оройдоошье хэгдэжэ байшоо.

Хэжэнгын МТС-эй харьяата Сталиной нэрэмжэтэ колхозой шалгалтын комисси лүүлэй хоёр жэлэй туршада документүүдтэй сасуула шалгалта хэргүй байгаа. Хинаалтын тула дээрлээ энэ колхозой бухгалтер мэхэ гохо хэжэ 200 мянган түхэрэгшэ үбэршэлжэ эднэн, мүн түрүүлгэшэ Аюржанаев хамтын зөригдэ дурараа шунгажа байхан юм.

Бүхэл жэл соо документүүдтэй сасуула шалгалта хэгдэггүй, малай тоолгой тоологдожо шалгалтагуй байхан дээрлээ Ахын аймагтай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой адуунай, хонинной фермэнүүдые даагша Базаров 27 хони, 22 мори хороохон байна.

Колхозой шалгалтын комисси гансал түсбэй ёноор шалгалта хэжэ тэдгээр ажаллаа хизарлаха бэшэ, харин хэрэгтэй болоходонь колхозойнгоо ажахые бүхн дээрнэ гу, али зарим халбарниень абажа, шалгалта хэжэ байха эрхэтэй юм.

Ново-Брянска МТС-эй харьяата Сталиной нэрэмжэтэ колхозой түрүүлгэшэ Ботов артелингээ Устав эдлэн гэгэн мэдэн шалгалтын комиссида колхозингуудай зүбөө ородог байгаа. Гэбшье, энэ нэргылагыг шалгалтын комисси тоогоогүй, анхаржа үзөөгүй хэн. Харин, партийна дээдэ органоудай энэндэ оролсоходонь лэ нүхэр Ботов партийна суглаан дээрэ шүүмжэлгэгдэжэ эмхидэгдээ.

Хамтын ажалтай ямаршье холбоогүй элдэб хэмжээ-ябуулануудые үнгэрлэгдэ хайра гэмгүйгөөр мүнэг гаргашадаг баримтануудтай зарим шалгалтын комиссинууд болодоор тэмсэнэгүй. Орошо-гара-

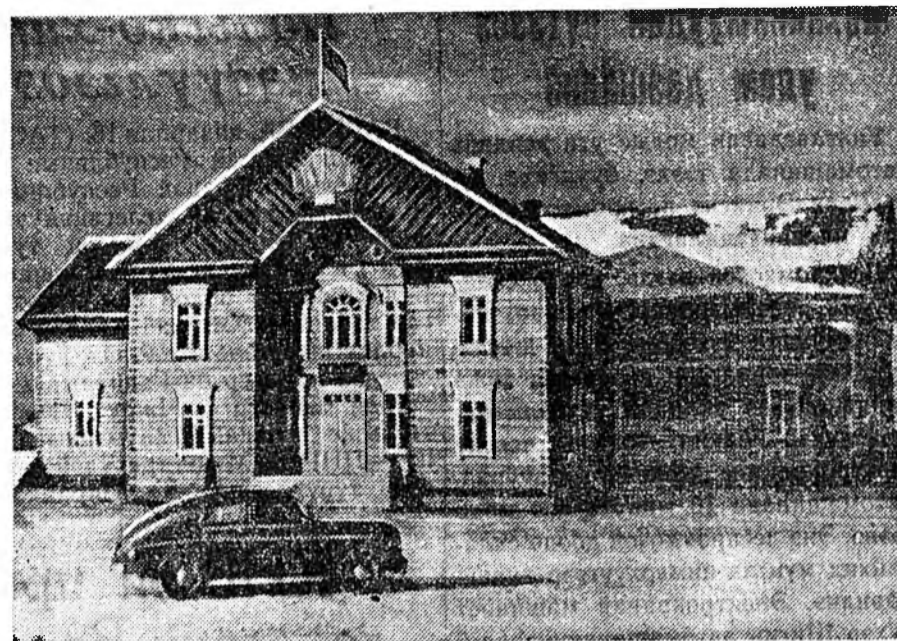
шынгаа сметые дүүргэдэггүй байбашье, Курумканай, Прибайкальска аймагуудай колхозууд найндэр үнгэрлэгдэжэ, айлашадые хүндэлэгдэ олон мянган түхэрэгшэ мүнэг гаргашалаа.

Республикийн колхозууд туржинханда орходоо элбэг ехэ үблэ тэжээлтэйгээр адуу малаа үблжүүлжэ байна. Энэниин зүбөөр хубаарилан гаргашалаа хада, үбэлэй үедэ хү наалгыг 2—2,5 дахин дээшлүүлхэ, ноолоо ехээр абаха арга малшад бүхэндэ бии.

Гэхэ зуура, хүдөө ногагуй мүнөөнэй байдале абажа харахада, энэ шухала зорилгодоо дүүргэшин тула зарим колхозуудай хүтэлбэрилгэшэд биратай юумэ хэнэгүй, малшадта бодото тулаламжа үзүүлнэгүй.

Торини, Бичурын ба бусадшье аймагуудай колхозуудай хүтэлбэрилгэшэд үблэ тэжээлэ гамнахан болоод, мүнөө хүрэтэр малаа адуулажа байна. Харин, тинхэдэнь эсэлкы, солоомонь хурагдангүй, малда гэшхэгдэжэ, полинууд дээрэ улаан сагта хэбтэнэн байха юм. Ингэжэ ехэ хохилдо хамтын ажалда ушарна. Эдэ бүгдые хаража байгаа колхозуудай шалгалтын комиссинууд ямаршье хэмжээ абаагүй.

Лүүлэй үедэ колхозууд типовой шэнэ шэнэ байрануудые адуу малдаа олоор баряа. Эдэниин гүйсээр оньожоруулахда малшадай ажал хүнхэгжэ, малай ашаг шэмэ үгэлгэн дээшлэхэ байна. Гэбшье, худалдан абтанан түхээрлэгнүүдэй эхэниин зарим колхозуудай склад соо эбдэржэ, жэбэржэ хэбтэдэг. Түхээрлэгнүүдэй заримынь тодоход-



ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Байкало-Кударин аймагтай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо баригдана шэнэ клуб. Ф. Сорониной фото.

Хүн зоной культурна эрилтэнүүдые хүсдөөр хангая

Иимээр хандажа болохогүй

Кяхтын аймагтай хүдөөгэй зарим клубууд лүүлэй үедэ тон хангалтагүйгөөр хүдэлнэ, арал зоной дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулаха үүргээ дүүргэнэгүй.

Жэшээнь, Ульяновай нэрэмжэтэ колхозой хүдөөгэй клуб хоодоо суургагтай байдаг. Клубые даагша нүхэр Бобыкина дуратайдаа клубаа нээгээд, дуратгүдөө хаагаад байдаг.

Кяхтын аймагтай хүдөөгэй зарим клубууд мүн фестивалда мууса бэлдэхэнэ. Урдань нааш клубуудай тооло байхан Ехэ-Нугын хүдөөгэй клубайхид хүдэлмэриёе нуларуулаа. Клубые даагша нүхэр Игумнова ажалдаа хайша хэрэгээр хандажа. Клубын занбарилгаагүй, доосоонь муухай. Скамейкэ, стул, столнуудын эбдэршэнэй.

Клуб соонь шэнэ газетэ журналнууд хомор.

—Абадаг газетэ, журналуудтай хаанаб?—гэжэ нүхэр Игумнова асуухала:

—«Колхозингууднай барандаа газетэ өөһөдөө абадаг юм»—гэжэ хойшо урагшагүйгөөр хэлдэг. Мүн клуб соонь шатар, домино, даам гэхэ мэтын хэрэгсэл үгы.

Энэ тоскондо ногагуй интеллигенци, хүдөө ажахын мэргэжэлтэ олоо. Эндэхи эдэбхитэдые клубайнгаа хүдэлмэридэ хабдуулаа, концерт+табижа, лекци, элдхэл үнгэрэгжэ байха аргатай бай-

гаад, үүсхэл оролдогто гарганагүй. Новоселитниковай хүдөөгэй клуб бүри муу байдалда ороной. Клубтань суглааннаа ондоо юумэн хэгдэнэгүй.

—Хүгжэмэй инструмент үгыбди, клуб нээжэ юугээ хэхэбиди,—гэжэ клубайн даагша нүхэр Петрокулова наана амараар зугаалдаг. Энэ клубай ёното культурын гуламта боложо шадлаагүй дээрлээнэ, олонинтын дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри нулаар ябуулагдана. Илангана залуушуудай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри нулаар табигданхай.

Зарим колхозой түрүүлгэшэ нэр культурнын асуудалда номологдон мүнгые хүсдөөр хэрэглэнэгүй. Жэшээлбэл, Малениковой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлгэшэнь нүхэр Доржиев, парторганизациин секретарь нүхэр Юмтаров) энэ жэлдэ 62 мянган түхэрэгшэ культурын хэрэгтэ гаргашаа харуулан аад, мүнөө оройдоол 700 түхэригнэ гаргашалаа.

Мүн Сталиной нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлгэшэнь нүхэр Иринева, парторганизациин секретарь Н. Аюшев) имэрхүү байдалтай. Аймаггүйсэдкомой дэргэдэхэ культурын тагаар, тэрэниин даагша нүхэр Мальцев хүдөөгэй клубуудай хангалтагүй хүдэлмэриёе мэдэжэ байбашье, зохихо хэмжээ абанагүй.

А. Дашкел.

Малшадта агитбригада ошоно

Колхозуудай холын фермэ болон гүүртэнүүд дээгүүр ажалладаг малшадта уранхайханай зүжэг, концерт харуулаха, тэдэнэртэ лекци, элдхэл уншаха хэрэгтэ Байкало-Кударин аймагтай Культурин байшан анхаллаа ехээр табина. Уранхайханай агитбригадые аймагтай центрын залуушуулаа бүридүүлжэ, үе үе бололдоо лекци, гүүртэнүүдтэ эльгээдэ байна.

Уранхайханай агитбригадын программа соо дуун, хатар, сатира, уран гоёр уншалга гэхэ мэтэ ородог. Мүн элдхэл, хөөрлөөдөө малшад дунда эмхидхэдэг юм.

Тус агитбригада колхозуудта малшадай үдэртэй дашарамдуулан ехэнхидэ ошодог. Малшад хэжэ байхан ажал тухайгаа хөөрлөөдөө, лүүлээрн уранхайханай номернуудые ехээр фонирхожо харадаг байна. Тинхэдэнь малшадай үдэр фонирхолтойгоор үнгэрдэг юм.

Уранхайханай энэ агитбригада эмхидхэгдэннээ хойшо дүшөөд концерт колхозуудаар ябажа харуулан байна.

Колхозингуудта гансал уранхай-

ханай зүйлнүүдые харуулахаа гадна, мүн тэдэнэй дунда агитбригада нинтэ-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулаха. Агитбригадын гэшүүн—ВЛКСМ-эй райкомой хүдэлмэрилгэшэ Антонина Падерина «Инаг дуран ба айл бүлэ» гэгэн лекци уншанан байна. Аймагтай библиотекын хүдэлмэришэд Л. Акулинина, Т. Соляник гэгшэд колхозуудай библиотекэд тулалжа, мүн фермэ, гүүртэнүүдээр нүүдэл библиотечкэнүүдые эмхидхэнэ. Бусаднь улаан булангууд соо урла лозунгуудые бэлдэжэ үгөө.

Уранхайханай агитбригадын хүдэлмэридэ Кударин дунда хургуулин багша Зоя Ермакова, аймагтай Культурин байшангай уранхайханай хүтэлбэрилгэшэ байхан Мария Шелудякова, мүн Владимир Родионов, Павел Беланин ба бусад эдэбхитэйгээр хабдаалсана.

Ингэжэ малшадай культурна эрилтэе хүсэд дүүрэнээр хангаха талаар Байкало-Кударин аймагтай Культурин байшан лүүлэй үүсхэл гаргана.

Б. Бадеев.

ажалай журам тула байдаг, хамтын хэрэгтэ хайхарамжагүйгөөр хандадаг ушарнууд дайралдаг юм. Курумканай аймагтай зарим колхозуудта 3—4 нарын туршада правленин заседани хэгдэлэггүй. Хамтаараа шилдхэхэ асуудалнуудые колхозой түрүүлгэшэнэр өөлгөө мэдээд, гансаараа шилдхэдэгшье ушар бии. Колхозингуудай хамтын суглаан хаа яа үнгэрэгдэнэ, нара бүриин мүнгэн аван колхозингуудта үгтэнэгүй. Колхозуудай правленин, шалгалтын комиссини зүгтөө хамтын зөөри үргэжэтэй тэмсэл ябуулагданагүй.

Шалгалтын комиссини зүгтөө хиналтын хэгдэлгэй дээрлээ Баргажанай аймагтай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 113 мянган түхэрэгшэ, Мухаршэбэрэй аймагтай Сталиной нэрэмжэтэ колхоз—204 мянган түхэрэгшэ мүнэг дохдоо үлүүгээр гаргашалаа.

Колхозуудта хиналтай-шалгалтын хүдэлмэриёе найжаруулаха тон шулаашье, харуусалгатайшье зорилго ха юм. Энэ хэрэгтэнэ шалгалтын комиссинуудта тулаламжа үзүүлгэдэхэ ёнойтой. Нэн түрүүн МТС-үүдэй инструкторско-бухгалтерска аппарат энэ тулаламжа үзүүлхэ зэргэгшэ байдаг. Гэбшье, энэ тулаламжые шалгалтын комиссинууд заримлаа абанагүй. Иволгин МТС-эй инструктор-бухгалтер нүхэр Юмжанов хоёр жэлэй тур-

шада харьяата колхозуудтаа нэгшье шалгалта документүүдтэй сасуулжа хэргүй, шалгалтын комиссинуудта оройдоо тулалаагүй байна. Темлюкова, Үшөөтэйн, Селендумын МТС-үүдэй инструктор-бухгалтернууд мүн лэ документүүдтэй сасуула шалгалта хэргүй, директорнуудын эмхидхэлэй-ажалын хүтэлбэрин колхозуудта бэлүүлнэгүй.

Колхозуудай хүтэлбэрилхы аппарадые хороохо талаар илээдэгүй хүдэлмэри 1956 ондо ябуулагдана. Колхозууд хүдөө ажахын артелиин Уставта занбарин болон нэмэлт оруулан, колхозингуудай ажалай түлбэрине гуримшуулан байха юм. Энэ бүгдэ жэлэй дүнгүүдээр харагдажа, шэнжэлэгдэжэ үзэгдэхэ ёнойтой.

Республикийн колхозууд 1956 оной дүнгүүдые гаргажа, хамтынга олоо доход гэшүүдтэ хубааха сагын дүтэлжэ байна. Энэ шухала хэрэгтэ шалгалтын комиссинуудай үүргэнэ тон ехэ.

1956 ондо правленингээ ажахын болон финансова ажал ябуулгыёе наринаар шалгажа, хамтын суглаан дээрэ жэлэйнгээ тоосоо хэхэ гэжэ колхозой шалгалтын комиссин гол зорилгон болоно. Энэниин КПСС-эй айкомой, аймгүйсэдкоммууд, хүдөө ажахын органоуд болодоор тулалжа хэрэгтэ.

А. ИВАНОВ,

КПСС-эй обкомой хүдөө ажахын тагаай инструктор.

Механизмуудай бүтээс улам дээшлэнэ

Унагаагдан моды ута зандань автомашинда тээх, буулгаха хүдэлмэри Эрйскэ леспромхоздо бүрин механизацилгада.

Леспромхозой дээд, доодо складуудай хүдэлмэришэд машина, механизмуудай бүтээсэ бүри дээшлүүлхын зорилгоор ехэ ажал хэжэ байна. Дээд складай хүдэлмэришэн нүхэр Галкин автоматическа электротранс жолоодохо зуура, автомашинда 10 минута соо модо тээхэ. Энэ леспромхозой доодо складид мүн лэ имэрхүүгээр хүдэлмэрилнэ. Электротранс машинист нүхэр Шингин автомашинанууднаа 5 минута соо модо буулгадаг болоо.

Эндэх хүдэлмэришэд машина, механизмуудайнгаа хүсые найнаар ашаглахын түлөө мурьсондэ эдбхитэйгээр хабаадсалана.

И. Мельников.

Март, апрелингээ түсэбөөр ажаллана

Улан-Удын модоной заводойхид модо хөрөөдэхэ түсэбтэ даалгабаря жэл бүри үлүүлэн дүүргэнэ. Энэ завод үнгэрлэн жэлдэнь түсэбөө болзорхоонь урид дүүргэжэ, арадайнгаа ажахнда даалгабарянаа гадуур ехэ хэмжээний хөрөөлгдэмэл модо үгөө.

Дархалагын цехын хүдэлмэришэд эдэ үдэрнүүдтэ шанар найнтай продукци ехээр үйлдэрилжэ байна. Заводой түрүү хүдэлмэришэд Инокентий Шукин, Василий Никифоров, Григорий Ермолаев болон бусад 1957 оной март, апрель нарын түсэбөөр ажаллажа байна.

Д. Аюшеев.

В. ЖАЛСАНОВ

Лирическэ шүлэгүүд

1. МОРДОЛГО

- Наял мордобох эрдэм судалхаа. Нууһан машинш тэрээхэн ябана шууяжа. Холодоогүй батарш зобохобоб ханаагаа, Хээээ бусахыш хүлээшэбэ уяржа. 2. СЭСЭГ НЭРЭШ Сэсэг нэрэш халбаршоо Сэсэг болоод, сэсээн соом. Сэсэглэн задараад, надхашоо Сэнгүү хайханаар наһан соом.

Ажалша бүлэ

Улан-Удын модоной заводто Федосеевэй бүлгнхид ажалладаг юм. Эхэтэйгээ 5 басагад эндэ хүдэлдэг. Эрхим оролдосотой ажаллаараа эдэ зургаан шударгы хүдэлмэришэд заводойнгоо хүдэлмэришэдэй дунда хүндэтэй болонхой.

Энэ ажалша бүлгн зам тухай нэгэ хэдэ үгэ хэлэмээр.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үгэдэ зургаан үхибүүдтэй хамгаая орхоб, нүхэрнэй сэргэй албанда мордон юм. Эхэ ороноо эрхлэхг зорингойгоор хамгаалха зуураа нүхэртэй баатарай ёһоор наһа бараба гэнэн мэдээсэл абахадаа, эсэгн гээ хэрэгые үргэлжлүүлдхысн ажалша бэрхэ, хатуу зориттой хүнүүд болгожо, «үхибүүдэ хүмүүжүүлхэб» гэжэ Аполинария Прокопьевна шийдэ бэлэй.

Тийгээ арбан нэгэн жэлэй саада тээ Улан-Удын модоной заводто нүхэр Федосеева хүдэлжэ эхиллэн юм. Олон үхибүүдтэй ганса эхыс заводой коллектив түрүүшын үдэрһөө халуунаар угтажа абаа нэн. Үхибүүднэй тинхэдэ багханууд, үшөө нургуулида нуража ябалан юм. Аполинария Прокопьевнада заводой коллектив, партийна, профсоюзана организаци үхибүүдэ хүмүүжүүлхэ хэрэгтнэй али болохоор туһалдаг байгаа. Заводой дирекци олон таһалгатай найн байра элдэе үгөө.

Арба гаран жэлэй туршадэ эндэ хүдэлжэ зуураа, Аполинария Прокопьевна элдэб хүдэлмэришэ ябажа, даалгабаряа ходо үлүүлэн дүүргэдэг. Нүүлэй үелэ модо сорт-

Польско-хитадай Хамтын мэдүүлгэдэ гар табигдаба

ВАРШАВА, январин 16. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикын болон Польско Арадай Республикын правительствена делегацинуудай хоорондо болоһон хэлсэн тухай Хамтын мэдүүлгэдэ Варшавын Бельведерскэ ордон соо мүнөөдэр гар табигдаа. Хитадай Арадай Республикын зүгһөө КНР-эй Гүрэнэй соведэй премьер ба Гададын хэрэгүүдэй министр — Чжоу Эн-лай, Польско Арадай Республикын зүгһөө — ПНР-эй Министрүүдэй Соведэй түрүүлгэшэ Ю. Циранкевич

мэдүүлгэдэ гар табяа. Хамтын мэдүүлгэдэ гар табигданай үлүүлээр КНР-эй гүрэнэй соведэй премьер Чжоу Эн-лай Польшын болон харин оронуудай хэллэй түлөөлэгшэдтэ зориулан пресс-конференци үнгэргөө. КНР-эй правительствена делегациин Польшодо эрээд байһан тушаа, хамтын мэдүүлгын удхашанар тушаа, мүн мүнөөнэй уласхоорондын байдал тушаа корреспондентүүдэй табиган асуудалнуудта Чжоу Эн-лай харюу үгөө.

КНР-эй правительствена делегаци Варшаваһаа мордобо

ВАРШАВА, январин 16. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй соведэй премьер, Гададын хэрэгүүдэй министр Чжоу Эн-лай, премьерэй орлогшо маршал Хэ Луи, Гададын хэрэгүүдэй министрн орлогшо Ван Цзянь гэшэднэ бүридлээн КНР-эй правительствена делегаци «ТУ-104» самолётто нуужа, Будапешт орохо мүнөөдэр Варшаваһаа мордобо.

ПНР-эй министрүүдэй Соведэй түрүүлгэшэ Ю. Циранкевич, ПНР-эй Гүрэнэй соведэй түрүүлгэшэ А. Завадский, ПОРП-ын ЦК-гэй нэгдэлн секретарь В. Гомулка, ПОРП-ын ЦК-гэй политбюрогой гэршүүд, правительствын болон Гүрэнэй соведэй гэршүүд, Польско эрэгэй генералууд болон офицерүүд, Варшавын предпритинуудай хүдэлмэришэдэй делегацинууд, Польшын болон харин оронуудай корреспондентүүд КНР-эй правительствена делегацие Варшавын аэродром дээрһэнэ үдэшэн мордохуула. Хитадай Арадай Республикын болон Польско Арадай Республикын гүрэнэй туугуулар аэродром гоһон шэмэгдэлгдэн байгаа.

СССР-һээ Польшодо байдаг посол П. К. Пономаренко, КНР-һээ Польшодо байдаг посол Ван Биннань, Польско Арадай Республикын правительствын дэргэдэ байдаг посолствонууд болон миссионууде толгойлогшоноор, тэдэнэй хүдэлмэрилгэшэд үдэшгэшэдэй дунда байлсаа.

КНР-эй правительствена делегацин хүндэлдэ зориулагдан хүндэллэй харуул табигдан байгаа, мүн Хитадай Арадай Республикын болон Польско Арадай Республикын гүрэнэй гимнаүүд дуулагдаа.

Польшын болон Хитадай правительствена делегацинуудай хоорондо болоһон хэлсэнэй үрэ дүнгүүд социализмын хэрэгые саашадань бэхжүүлгэдэ туһалха гэжэ найдажа байһанаа КНР-эй Гүрэнэй соведэй премьер Чжоу Эн-лай микрофоной үмэнэ үгэ хэлэхэдэ элишлэн мэдүүлэ. Бидэнэр арадай Польшодо табан үдэр соо байбди. Варшавада, Краковта, Шэнь Гутада, Вроцлафта, Лодзьто бидэнэр хүрөөди. Арадай Польшын

социалистическэ шэнэ ажабайдалыс бидэнэр хараабди. Польшын хүдэлмэришэнэй нэгдэмэл партиин хүтэлбэрсэр поляк арадай туйлан угаа ехэ амжалтануудыс бидэнэр хараабди. Социализм байгуулха замданы поляк арадта зарим бэрхшээл тохёолдоно. Польшын хүдэлмэришэнэй нэгдэмэл партине тойрон нягтаар эмхидэн жагсаһан поляк арад эдэ бэрхшээлүүдыс дабжа, социалистическэ байгуулалтын замда шэнэ амжалтануудыс туйлаха гэжэ бидэнэр этигэбди гээд Чжоу Эн-лай хэлээ.

Поляк ба хитад арадуудай хоорондох эбдэршгүй хали барисаанай хүндэллэдэ, Советскэ Союз түрүүтэй социалистическэ оронуудай наһал нэгдэлгын хүндэллэдэ, эб найрамдалай болон социализмын хэрэгэй хүндэллэдэ зориулан нүхэр Чжоу Эн-лай юрөөл табяа.

ПНР-эй Министрүүдэй Соведэй түрүүлгэшэ Ю. Циранкевич үгэ хэлэ. КНР-эй правительствена делегациин Польшодо эрээд байлга, польско-хитадай хэлсэн хадаа хитад ба поляк арадуудай хоорондох хали барисаа бэхжүүлхэ, социалистическэ лагерин оронуудай нэгдэлыс бэхжүүлхэ хэрэгтэ туһалха гэжэ Ю. Циранкевич онсолон тэмдэглээ.

Хитад арадта, Хитадай Коммунистическэ партида, КНР-эй түрүүлгэшэ Мао Цзэ-дунда Польшын хүдэлмэришэнэй нэгдэмэл партиин болон арадай нэгдэмэл фронтдо ородог бусад партинуудай зүгһөө Ю. Циранкевич үнэн зүрхэнэй халуун амаршалга хүрөө.

Саудовско Аравида эсэргүү сэрегэй хорото ааша Израиль хэнэ

НЬЮ-ИОРК, январин 16. (ТАСС). Саудовско Аравиһаа ООН-эй дэргэдэ байдаг сар үргэлжын түлөөлэгшэ Аюулгын Соведэй түрүүлгэшэ ба ООН-эй генеральна секретарьта бэшгэ эльгээгээ. Акаба тохой (залив) шадар Саудовско Аравида эсэргүүгээр Израилин зэбсэгтэ хүснүүдэй зүгһөө хорото аашануудай гаргагдажа байһанда ООН-эй анхаралыс энэ бэшгэ соогоо хандуулан байна.

Египедтэ эсэргүү зэбсэгтэ довтолгын эхиллэн саһаа хойшо Саудовско Аравида далайһаа болон агаарһаа Израилин зэбсэгтэ хүснүүдэй хэдэн удаа довтолго хэжэ, Акаба тохой шадарай байдал шангадан байна гэжэ бэшгэ соо хэллэгдэнэ.

Израилин зэбсэгтэ хүснүүдэй Саудовско Аравин хилыс лабанан тухай баримтанууд бэшгэ дотор дурсагдана.

Акаба тохойн Саудовско Аравида хамаатай эрьедэ оршодог Рас-Аль-Касабада Израилин гурбан корабль, гурбан торпеднэ катер январин 12-то ойртон эржэ, Саудовско Аравин Шейх-Хамидтахи эрьс шадарай хамгаалалгын бүхэлэтэ түхээрлэгнүүдтэ зэбсэгтэ довтолго хээ. Эдэ корабльнууд эрьс шадарай батареинуудыс буудаа.

Израильда налог ехэ болгогдохонь

ТЕЛЬ-АВИВ, январин 16. (ТАСС). 1957—1958 оной финансыс жэлэй бюджетэй проектыс Израилин финансын министр Эшкол парламентын үзэмжэдэ табиһан байна. Энэ бюджетэй онсо өөрш шэнжнэ юуб гэхэдэ, «Кол Гаам» газетын бэшнэнэй ёһоор, налог бүри ехэ болохо юм ха. Бюджетэй проектын ёһоор налог 9,2 процентээр дээшлэжэ, бюджетэй орошын хахаднаа ехынь бүлгэхэ байна. Бүхэ налоговой 51,5 процентыс элдэб далда налогуудһаа орохо байна. Иймэ налог гол түлэб Израилин ажалша зонһоо абтаха юм.

Египедтэ эсэргүү ээрхэг түрмичэй ябуулга хэглэһэнэй уламжалан сэргэй гаргашын ехэ болоһон ушар Израилин экономическа хүжэлтыс улааруулжа, ороной ажабайдалда муугаар нүлөөлөө гэжэ Эшкол парламентын заседаны дээр үгэ хэлэхэдэ мэдэрэ гээд «Джерузалем пост» газетэ мэдээснэ. «Сэргэй гаргашын ехэ болоһон дээрлэй Израильда налогоой нэмэгдэлыс мүнөө хэншыс арасажа шадхагүй» гэжэ «Кол Гаам» газетэ бэшнэ.

Израилин хэллэлэй мэдээслнүүд дээрһэнэ хаража үзэхэдэ ороной ажахыс хүжөөлгөөнө үлүү ехэ анхарал сэргэ дайнда бэлдэхлэгдэ урда мэтэ табиглаха байна.

Израильска торпеднэ хоёр катер Саудовско Аравида хамаатай Шейх-Хамид руу ехэ буугаар болон пулемёдоор январин 11-дэ буудаа. Тийгээжэ эрьсын оборонодо байдаг хүнүүдыс гэмтээгээ. Эрьсын оборонын батареинуудэй урдаһаань буудахадань булимтарагаһад зугадан талингаа.

Нүүлэй үелэ Израилин сэргэй самолёдууд Саудовско Аравин агаарай хилыс дабадаг болоо.

Израилин зүгһөө хэгдэжэ байһан нимэ ээрхэг түрмичэй аашанууд Дунда Зүүн зүгтгэй байдал тухай асуудалаар ООН-эй наһан гаргаһан резолюцие Израиль хэрэгсээнгүй гэжэ гэршэлхэнэ гална, уласхоорондын эрхыс болон ООН-эй Уставай ёһоор абаһан уялгануудаа эбдэһысн харуулна.

Саудовско Арави хадаа нимэ ээрхэг түрмичэй аашануудта сохилто үгэхэ бүрин эрхэтэй, энэ эрхээс саашадашыс хэрэглэхэ гэжэ зааха шухала гээд бэшгэ соо хэллэгдэнэ.

Мүнөө тохёоллоод байһан оршон байдал дурсагдан газар нутагта эб найрамдал болон аюулгүй байдал хангаха хэрэгые бэрхэтэй болгожо магад гэжэ бэшгэ соо заагдана.

Израилин хэллэлэй мэдээслнүүд дээрһэнэ хаража үзэхэдэ ороной ажахыс хүжөөлгөөнө үлүү ехэ анхарал сэргэ дайнда бэлдэхлэгдэ урда мэтэ табиглаха байна.

Йемендэ эсэргүү ээрхэг түрмичэй ябуулгыс зогсоохо

ДАМАСК, январин 16. (ТАСС). Дамаскида байдаг дипломатическа бүхы түлөөлэгын зургаануудта Сирийн гададын хэрэгүүдэй министрство ното эльгээгээ. Йемендэ эсэргүү ябуулгануудыс Англин сэргүүдэй хэжэ байһанда ното соогоо анхарал хандуулха зуураа, нимэ ябуулганууд ООН-эй Уставыс эбдэнэ гэжэ зааһан байна.

Ното соо хэлгэдэһэнэй ёһоор Йеменэй хилэ дээрэ Англин зүгһөө нимэ ээрхэг түрмичэй ябуулга хэглэнэ: «Англин сэргүүд олоор асаргадана, Йеменэй ажахыс хүжөөхэ хэрэгтэ зориута бэрхшээл тохёолдуулагдана. Англин сэргүүд Йеменэй нуурин газарнуудта довтолго хэнэ. Амгалануар нууһан хүн зонийс алана, худана, гэр байрысн хандаргана.

СОНОСХОЛ Байн очерк, расказуудай конкурс

Партиин XX съездын түүхтэ шиндхэринуудыс болото дээрһэн бэлдүлжэ байгаа республикын ажалшад шэн габьяата ажалыс харуулан найн очерк болон расказ напруулануудыс бэшхэ конкурс «Бурят-Монголой үнэн» газетын редакци 1957 оной январин 1-һээ сонсохобо. Коммунизмын материална үндэһэн болгоһон элбэг дэлбэг билгартма баялыгыс байгуулжа байгаа советскэ хүнүүдэй шэн зоригто, баатарлиг ажал, тэдэнэй ажабадал тухай тэдэ зохиолууд соогоо авторнуудын бэшхэ байна. Тинхэдээ доро дурсагдан темнуудыс харадаа абалсаа наһан, найн байгаа гэжэ редакци тоолоно.

ПРОМЫШЛЕННОСТИН ТАЛААР: техникческэ дэбжэлтэ, техникыс хүжөөхэ, ажалай эмхидхэл найжаруулха ба бүтээсмын дээшлүүлхэ тухай; уралан нарижуулагһад, ухаалан зохиогһонд тухай; түрүү шахтёрнуудай дүй дүршэл тухай; ажалай тоосон ба арьбалалтын гурим тухай; ритмичнээр, нэгэ жэгдээр ажаллаха; барилгада индустриальна арга метод дэлгэрүүлхэ тухай гэхэ мэтэ.

ХУДОЁ АЖАХЫН ТАЛААР: худөө ажахыс түсэблэхэ шэнэ гурим тухай; колхозинуудыс урмашуулан, ажалдан бүри жүдэмжэтэй болгохо, 30 мянгатанай, МТС-үүдэй хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэдэй, малшадан хүдэлмэри тухай; шэнэ ба боро газарыс элдүүрилжэ; кукуруза ехээр тариха, найнаар ургуулдаг болохо; худөө ажахын хүдэлмэрине үргэлжэ дээрһэн оншожоруулха; түрүү дүй дүршэл ба эрдэм наука туйлануудыс дэлгэрүүлжэ; хүсэ, зөөри багаар гаргажа, худөө ажахын продукци ехээр абаха, социалистическэ мурьсоон тухай гэхэ мэтэ.

КУЛЬТУРЫН БА АЖАЛУУДАЛАЙ ТАЛААР: дунда бургуулай дүүргэдэ, үйлдэрийдэ хүдэлхээс ошоһонд тухай; политтехникческэ бурлалт; азуу мэргэжэлтэдэй, врачуудай, барилгашад ажал; үзгэлһэн хүнүүдэй (пенсионерүүдэй) ажал; худөөгэй ураннайханай самодетельность, тэрэндэ хабаадаһад тухай гэхэ мэтэ. Инаг дуран, нүхэрэй ёһонхой ханиг барисан тухай.

Тус конкурсын дүн 1957 оной майн нэгэн болотор гаргагдаха юм. Эрхим зохиолуудта нимэ шангууд үгтгээр тодорхойлогдоно: ОЧЕРКНУУДААР: 1-дхи шан (нэгэ)—1500 түхэриг, 2-дхи шан (нэгэ)—1000 түхэриг, 3-дхи шан (нэгэ)—750 түхэриг. РАССКАЗУУДААР: 1-дхи шан (нэгэ)—1500 түхэриг, 2-дхи шан (нэгэ)—1000 түхэриг, 3-дхи шан (нэгэ)—750 түхэриг.

КОНКУРСДА ОЛООРОО ХАБААДАЙ, НҮХЭДУУД: Очерк, расказуудһаа нимэ адресаар эльгээхыс гуйгдана: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. «НА КОНКУРС» «Бурят-Монголой үнэн» газетын редакци.

Д. Р. ЦЫРЕНЖАПОВ

Республика дотерхи колхозноо буудалтын үнийэй, эдбхитэй хүтэл рилгэһэдэй нэгэн Даниинима Ринчинов Цыренжапов удаан саг соо хүндэ үбшлэн, 44 наһатайдаа наһа бараба. Д. Р. Цыренжапов БМАССР-эй Игын аймагай Гильбири шотатга, үгэ тариашанай бүлэдэ 1913 ондо түрэй юм. Д. Р. Цыренжапов бүхы наһа партиин агууехэ хэрэгтэ зориулаа. Т. 1931 ондо ВЛКСМ-эй гэншүн болоо. 1940 онһоо КПСС-эй сэргэдэ ороо байгаа.



Түрэлхидтээ хамта түрүүшээр ходоо орожо, тэрэнлээ хойшо эд ажал хүдэлмэрийдэ ходо ябажа, шэнэ ритгойгоор ажалладаг байгаа.

Д. Р. Цыренжапов 1933 онһоо 19 он хүртээр «Улаан Орongo» колхоз тарган ажалай бригадын бригадир, түрүүлгын орлогшоор ба түрүүшээр хүдэлмэрилоо, 1942 онһоо 19 он хүртээр СССР-эй Бэлдэхлэй министрствын Иволгын аймагтахи түдлэгшээр, 1950 онһоо хойшо нүүлшгээ үдэр хүртээр Иволгын аймаг «Улаан Орongo» гэжэ томодогдоо колхозой түрүүлгнээр хүдэлмэрилоо.

Анхаралтай зохиод нүхэр, сусарилг ажална, колхозой эрхим найн хүтэл рилгэһ байһан Д. Р. Цыренжапов 44 хысүс шадалаа, эрдэм мэргэжлэ артелиин ажахыс дэбжээхэ хэрэгтэ Сирийн зориулаа юм. «Улаан Орongo» ш хоз гэгдэлгн байһанаа, тэрэнэй хүд бэрээр томо, түрүү артель боложо даа.

Даниинима Ринчинович КПСС Иволгын айномой гэншүнээр, ажал дай депутатудай аймагай Соведэй депутат оло дахин лунгагданан м Артелиин ажахыс шадамараа хүтэл рилгэнгээ тудлоо «1941-1945 ондай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу дайнай үелэ хэһон шэн габьяата ажал тудлоо» гэгэн медаллар шагнагдаа. Б хэсоонохда худөө ажахын выставкида х дахин хабадажа, 1955 ондо выставта бага алтан медаллар, 1-дхи шаг динломоор шагнагдаа.

Даниинима Ринчинович Цыренжапов тухай найн найхан дурсалха тэрэн суг хүдэлһэн, тэрэниис мэдэхэ бүхы нүүдэй ухаан наһанда удаан саг хадуулагдажа абахал.

А. У. Хахалов, Д. С. Болсохо, Г. И. Климов, Д. Ц. Цыренжапов, В. И. Дубровский, Ц. О. Очир, А. Г. Тараненко, Е. Л. Магун, И. М. Стегачев, Н. В. Бутухан, Д. Д. Эрдэмеев, Б. С. Семеев, М. М. Могонов, М. А. Худяков, П. Н. Жалсанов, Б. О. Очир, П. Н. Иванов, В. Р. Очир, М. М. Халван, Л. П. Сабур, Д. Л. Лобсанов, Л. К. Врублески, Н. Г. Балданов, Р. С. Сафронов, А. У. Могодов, Д. Ц. Байрбилд тувс, В. Р. Филиппов, Д. М. Цынов, Е. А. Болотова, И. Б. Буданов болон бусад.

КПСС-эй Областной комитет, Бурят-Монголой АССР-эй Министрүүдэй Совет, Верхоний Соведэй Президиум хадаа КПСС-эй гэншүн, Иволгын аймагай «Улаан Орongo» колхозой түрүүлгшэ ЦЫРЕНЖАПОВ Даниинима Ринчиновичын удаан саг соо хүндэ үбшлөөд, 44 наһатайдаа, 1957 оной январин 16-да Улан-Удэ городто наһа бараһан тухайнэ гүнзэгы га шуудалтайгаар мэдээсэхэ зуураа, наһа барагтын гэр бүлнхидтэ шаналаа элишлэн мэдүүлнэ.



ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) урда тээгн—Аполинария Прокопьевна, тэрэнэй басагад Ира, хойгуурнь—Нина, Августа, Мария, Александрэ тэгшэд байна.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.